

Iznaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/1.
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rokopis se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2498Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.842 - Praha číslo 78.180,
Wien, Nr. 705.841.

Ljubljana, 1. avgusta

Radovedni volilci SLS že dalj časa sprašujejo, kaj je njena volilna parola. Svoj čas je bila ta parola »avtonomija«, »vojake nazaj iz Makedonije«, »dol s Srbi« itd. Letos, ko je SLS te krilatice morala skrbno skriti in tajiti, da jih je sploh kdaj poznala, letos, ko je SLS prav za prav le podružnica radikalov, in sicer policijskih radikalov, ko se greje na vladnem solncu in živi od komisarijatov in od pritiska od zgoraj, letos s temi parolami ne gre.

»Nekam megleno je postalo okoli vršičev SLS«, je poročal zadnjič dopisnik, da v SLS sami označujejo situacijo. Parole SLS ni bilo in dasi že dalj časa kliče mo po njej, smo jo komaj dočakali.

Slednjič je prišla parola na dan. V nedeljo 31. julija jo je srmežljivo razglasil list škofijskega ordinarijata. Ali je krvava in borbeno? Ali je miroljubna? Ali kaj pove?

»Naša parola je vse delo naše stranke od početka do danes za čim večjo samoupravo Slovenije,« tako se glasi svečana izjava in parola SLS za te volitve. Torej dosedanje delo in uspehi SLS naj služijo kot zastava, pod katero se vabi volilec.

Moramo reči, da kaže ta parola popolno zmedenost in dekadenco, v kateri se nahaja SLS. Ta umirajoča in dolgočasna parola je prava slika razpoloženja v tej stranki, ki je ne drže nobeni ideali, ampak le vztrajnost cerkveno političnega aparata in družba zagrzencev, ki jim strankarska strast, četudi dobro čutijo vso praznino, ne dovoli iskrenega koraka v svobodo.

Do sedaj smo čuli krik o avtonomiji ali vsaj o »zakonodajni« avtonomiji, sedaj pa izvemmo, da se SLS ni bavila z avtonomijo Slovenije, ampak le s samoupravo. Če bi bila SLS to povedala v ustavnem odboru 1. 1921., smo prepričani, da bi v Sloveniji ne bilo dveh oblasti, kajti i Pribičević i dr. Žerjav sta se proti Pašiču in Davidoviču izjavila za oblasti do 1 milijona prebivalstva; in če bi SLS ne gonila svoje federalistične lajne, bi bila ustava najbrž sprejeta soglasno. Danes je prepozno. Maribor je že organiziran in kdor je objektivni, mora konstatirati, da je celokupno prebivalstvo mariborske oblasti vneto za Maribor kot centrum oblasti. Če bi bila SLS že v 1. 1921 vrgla svoj avtonomizem proč, kakor se mu je odrekal Radič 1. 1925, SLS pa letos, bi tudi prerogative oblasti zlasti v finančnem oziru izgledale vse drugače.

V čem pa je bilo to »delo SLS za samoupravo«? Do sedaj je SLS samoupravo samo pobijala. Ustanovitev oblasti je prepeljala 1. 1923 s podpisom zloglasnega Markovega protokola v Zagreb, s katerim je zagotovila homogenemu radikalnemu režimu podporo proti temu, da se oblasti ne organizirajo in da ostane centralizem, ki ga je 1. 1918 in 1919 SLS sama uvedla z odpravo deželnega zbora in odbora krajskega. Oblastno samoupravo je zaničevala do letos. A ministri Serbec, Gosar in Kulovec so si zadali v finančnem oziru smrtni udarec, ko so pristali na zloglasno uredbu od 18. februarja 1917, ki je uničila finančno samostojnost oblasti. To je SLS še podkrepila s finančnim zakonom, kjer je uničila finančno podlago občin in okrajnih korporacij z nesrečnim čl. 82. In kdo je odgodil volitve v sreske skupščine? To je bila vlada Uzunović-Korošec.

Za samoupravo je SLS doslej borila le negativno. Le škodovala ji je na eni strani kompromitirajočo borbo proti centralizmu s federalizmom, na drugi strani pa, če je bila na vladi, kot slep sluga centralizma. Komisarjati pri Trgovsko obrtni zbornici, pri hranilnicah in občinah so le mala ilustracija k pojmom, ki jih ima SLS o samoupravi. Dosedanje delo SLS za samoupravo Slovenije je en sam niz dvorezosti, nejasnosti, demagogije. Ker smo demokrati izvojevali samoupravo, to sedaj grdo zlorablja SLS, spremenivši oblastne odbore v strankarske ekspoziture SLS.

Dosedanje delo SLS je torej nevoljno geslo. Boljše parole si SLS ni mogla izbrati. Ali naj ji citiramo resignirane izpovedi o jalovosti vsega nienega dosedanjega početja? Strahovit debaki vse politike SLS, pasivna bilanca partizanstva in napačno usmerjenih energij tolikega števila slovenskih mandatov, to naj bo volilec privlačna zastava?

Dosedanje delo SLS za Slovenijo — to čuti vsak Slovenec, žal, na svoji koži — je bilo krvavo Slovenstvu in je našlo zadnji svoj pristan v skrahirani radikaliji. Le naprej za to parolo! Ta parola je kruto norčevanje iz mizerije, v katero je SLS zapeljala Slovenijo. Ta parola ni bodrilno volilec, ona je požrebni marš SLS.

Lev za zagrebški zoološki vrt
Zagreb, 1. avgusta. n. Zagrebški zoološki vrt je dobil danes z Dunaja krasnega leva, starega pet let. Lev je izredno lep eksemplar in je stal 42.000 Din.

Koncentrični ogenj na g. Vukičevića

Globok vtis Trifkovičevega govora. — Vedno močnejši klici po demokratskem bloku. — Dvoboj med gg. Radoničcem in Subotičcem. — Srdita borba med beograjskimi radikali

Beograd, 1. avgusta. g. Beograd je danes pod vtisom koncentričnega ognja na vlado g. Vukičevića, ki je včeraj dobila mnogo hudih udarcev. Prednjačil je to pot predsednik Narodne skupščine g. Marko Trifković, ki je obenem predsednik glavnega odbora NRS, pa je o vladnih radikalih na včerajšnjem shodu v Somboru izrekel naravnost uničujočo sodbo. Svaril je te radikale pred posledicami. Zlasti težka je njegova obtožba, da vlada s policijo menjuje strankne organe NRS in s policijo odreja kandidate. Te besede, izrečene od predsednika Narodne skupščine pred vso domačo in tujo javnostjo, morajo odjekniti daleč na okoli.

Če vlado obsoja opozicija, se vedno to jemlje kakor pristranost, a če predsednik stranke, ki ji pripada večji del vlade, izreče pred vsem svetom, da vlado obsoja, je to pač zadostno potrdilo opozicijskih obtožb.

Govor g. Trifkoviča bo gotovo vzbudil velik odjek po vsej Šumadiji. To je napoved odločilne borbe z g. Vukičevićem. Moralo je g. Trifković sigurno že danes na površini, ko pa se razvna-ma prava borba svobodoljubnega Srbstva s policijo, bo izginila cela Vukičevićeva slava kakor snež pred pomladnim solncem.

Splošno se računa, da je g. Vukičević že danes obsojen, da se v dneih volitev umakne daleč v ozadje in se tako umakne obračunu z združenimi nasprotniki, ki bodo imeli v novem parlamentu ogromno večino. Današnja »Politika« poroča, da dobiva ideja združitve vseh elementov, ki branijo demokracijo, t. j. armade gg. Pribičevića, Davidoviča in Spahe ter Marka Trifkoviča, vedno bolj

na simpatijah. Blok proti nesimpatični kombinaciji gg. Vukičevića in Korošca bi se sestavljal iz najboljših plasti naroda.

Uspeh g. Trifkoviča na njegovi turneji v Vojvodini je bil nepričakovan. Zato pa ima tem večje težkoče minister pravde g. Subotič, ki mu dela preglativce njegov radikalni protikandidat, predsednik finančnega odbora g. Radonič. Ta se je s protestom proti policiji obrnil celo na kralja, vendar pa v beograjski javnosti ž njim nima nihče pravega sočutja. Kajti g. Radonič je bil doslej brezobziren pomočnik vsake vlade in je kril s svojim imenom vsako proti ugledu parlamenta naperjeno akcijo. Iskreni parlamentarci zato upajo, da bosta gg. Subotič in Radonič drug drugega pokopala.

Tudi v Beogradu so se radikali pošteno skregali. Proti kandidatu g. Maksimoviću bodo pašičevci postavili svoje kandidata g. Nastasa Petroviča in jemljejo nase celo riziko, da dobe oba beograjska mandata demokrati, samo da propade Maksimović.

G. Vukičević njegova naloga, da razpeli radikale in demokrate in pripelje v skupščino »četrt« stranko kot novo večino, ni uspela. To je gotovo že danes. Radikale bo pač oslabil, a po volitvah ga ne bo nihče od njih pogledal; demokrate bo ojačil, posebno pa Davidoviča. Zato se zdi, da g. Vukičevića nič kaj ne miče iti na referat na Bled. Pridobil je pač dr. Korošca, vse druge boljše ribe pa so medtem ušle. Njegova misija je končana in če bi bilo kaj moža v njem, bi mandat vrnil že sedaj in ne bi čakal, da bo v to prisiljen.

Marko Trifković proti vladi

Senzacionalen govor predsednika Narodne skupščine proti vladi. — Demagogija s pobijanjem korupcije. — Edini efekt volitev bo oslabljenje radikalne stranke

Sombor, 1. avgusta. Včeraj se je vršila v Somboru velika skupščina radikalne stranke, govoril je predsednik Narodne skupščine in radikalnega glavnega odbora Marko Trifković, ki je vzbudil pravo senzacijo s svojim ostrim nastopom proti vladi in njenemu predsedniku g. Vukičeviću.

Gosp. Trifković je prispel v Sombor že v soboto zvečer. Oblasti so mu delale razne sitnosti že na potovanju. Tako ga je n. pri Starem Svcu na kolodvoru pričakovala velika množica pristašev. Vlak pa je odpihal tako hitro naprej, da Trifković ni mogel poslušati niti podrobnega nagovora. V Somboru ga je zopet pričakala velika množica, ki ga je odvedla v sredo v mesto. Po ulicah, ki so bile določene za sprejeto, so ugusnile naenkrat vse luči...

Na včerajšnjem shodu, ki se ga je udeležilo več tisoč ljudi, je g. Trifković med ponovnimi burnimi ovacijami med drugim izjavil:

»Danes, ko okolica vlade zahteva mojo glavo, sem tako srečen, da vidim, da mnogobrojni volilci navdušeno izjavljajo, da mi bodo stali ob strani. Danes je čas, da se vsi, mali in veliki, siromašni in bogati vprašamo, komu naj se pridružimo. Današnja vlada je sestavljena brez sporazuma in brez pristanka radikalnega poslanskega kluba in glavnega odbora. Vlada je bila formirana kot delovna vlada, radi česar bi bila morala nadaljevati delo z Narodno skupščino. Kljub temu je vlada razpisala volitve, ne

da bi se bila posvetovala s prvaki stranke. Tako postopanje treba tembolj obsojati, ker bodo volitve končale na škodo radikalne stranke. Stranka se ne cepi po krivdi vrhovnega vodstva, temveč po krivdi današnjih radikalnih ministrov, ki postavljajo svoje liste ne proti svojim političnim nasprotnikom, temveč proti članom Glavnega odbora stranke.»

Vlada odpušča v masah uradnike in občinske beležnike, ne radi tega, ker so to slabi uradniki, temveč za to, ker so naziranja, da je Marko Trifković spoštovanja vreden in pošten človek. Ako hoče vlada preganjati korupcijo, ni potreba, da preganja poštene ljudi. Neki minister je izjavil, da so bile volitve razpisane, ker so hoteli iz Narodne skupščine izgnati gotovo število poslancev in korupcionašev. Nikjer na svetu se ne vrše volitve radi nekoletnih ljudi. Ako je hotela sedanja vlada izgnati korupcijske poslance iz Narodne skupščine, je imela za to na razpolago anketni odbor. Naj bi bila sklicala Narodno skupščino in zahtevala, da se postavi na dnevni red poročilo anketnega odbora. Vlada bi bila s tem pokazala celemu narodu, kdo so korupcionisti. Ako bi bila vlada to storila, bi vsakdo videl, da je vlada proti korupciji in da jo hoče izkoreniniti. Vlada pa je postopala popolnoma obratno. Razpustila je Narodno skupščino in vse gradivo anketnega odbora je padlo v vodo, kakor so padli v vodo tudi kazenski zakon, kazensko-pravni zakon, zakon o advokatih in davčni zakon.

Mussolini o mednarodnem položaju

Fašistična Italija ne bo pripustila združitve Avstrije z Nemčijo. Likvidacija našega spora z Albanijo

Rim, 1. avgusta. (S. —) Na današnji dopoldanski seji ministrskega sveta je Mussolini govoril o stališču Italije k zadnjim dunajskim nemirov in je izjavil, da fašistična vlada ni imela nikoli namena, vmešavati se v notranje zadeve Avstrije. Italijanski poslanik na Dunaju ni podvel nikakih korakov. Ravno tako tudi ni bilo nobenih koncentracij italijanskih čet na avstrijski meji. Revolta na Dunaju je zopet povzročila, da je vprašanje eksistence Avstrije kot samostojne države postalo predmet mednarodnega razpravljanja. Ponovno se so pojavili stari predlogi glede podunavske konfederacije in združitve Avstrije z Nemčijo. Jasnó je, da ne ena ne druga rešitev ni v skladu z obstoječimi pogodbami. Združitve Avstrije z Nemčijo bi predvsem docela izpremenila politični zemljevid Evrope. Zato Italija ne bo spremenila svojega stališča v tem vprašanju.

V svojih izjavanjih o mednarodnem položaju je povdarjal Mussolini, da ni bilo od zadnjega govora nobenih dogodkov v mednarodni politiki, ki bi bili direktno interesirali Italijo. Najvažnejši dogodek je bilo uklenje diplomatih odnošajev med Beogradom in Tirano. Ta oblak je odstranila z balkanskega horizonta akcija veselil. Likvidacija albansko-jugoslovenskega spora, h kateri je Italija mnogo doprinesla s

svojim pomirjevalnim delovanjem, je dokazala, da ne more nič motiti miru Evrope, ako se združijo štiri zapadne veselice na skupnem stališču.

Nato je finančni minister Volpi poročal o svojem resortu. Izjavil je, da so v preteklem poslovnem letu efektivni dohodki prekosili predvidene dohodke za 2 milijardi 794.000.000 lir. Na njegov predlog je vlada sklenila izvesti razne davčne, pristojbinske in tarifne olajšave za 1.135.000.000 lir. Zaradi prihoda egipčanskega kralja Fuada se bo jutri zaigovale ministrskega sveta najbrže prekinilo.

Egiptski kralj v Rimu

Rim, 1. avgusta. o. Kralj Fuad I. bo jutri ob 10. prispel v Rim in bo že tekom dopoldneva sprejel v avdienci ministrskega predsednika Mussolinija. Popoldne se bo vršilo intimno kosilo. Za zvečer pa je napovedana svečana večerja na Kvirinalu. V sredo zjutraj se bo kralj Fuad poklonil nezmenemu vojaku. Popoldne obišče letališče v Ciampinu. V četrtek bo obiskal razne muzeje. Popoldne pa bo na egiptskem poslanstvu svečan sprejem. Naslednjega dne se bo na rimski univerzi vršila svečana promocija častnim doktorjem. Iz Rima bo kralj Fuad odpotoval v soboto zjutraj.

Slabi izgledi v Zenevi

Preložitev plenarne seje na zahtevo ameriške delegacije, ki neče pristati na skupno tonažo vojnih ladij z Anglijo. — Zdi se, da konferenca ne bo imela pozitivnega uspeha

London, 1. avgusta. (Jo.) Na zahtevo ameriške delegacije je bila plenarna seja pomorske razorožitvene konference v Zenevi, ki je bila določena za danes popoldne, preložena na pozneje, da se omogoči ameriški delegaciji proučitev angleških predlogov. Pred četrtkom se seja ne bo vršila. Odložitev plenarne seje je zbudila v merodajnih krogih nekaj upanja, da bo konferenca vendarle dosegla spo.azum. Šef ameriške delegacije Gibson je v nepretrgani brzozavni zvezi z Washingtonom.

Zenevski dopisnik »Timesov« poroča, da je Amerika od svojih prvotnih zahtev nekoliko popustila. Zedinjene države se sedaj protivijo predlagani skupni tonaži vojnih ladij, ki je nekoliko manjša kot v ameriških predlogih, akoravno so smatrale te tonaže v začetku pomorske konference za pripravno podlago sporazuma. Sele pozneje so Zedinjene države prišle na idejo, da bi morale v tem slučaju povišati gradbeni program, da bi mogle vzdržati pariteto z Anglijo. Po mnenju Anglije je vprašanje paritete zadeva Zedinjenih držav samih.

Angleška delegacija stoji, v soglasju z vlado, še vedno na stališču, da je obramba trgovinskih pota britskega imperija prva skrb Anglije. Samo dejstvo, da so sovražne vojne ladje v svetovni

vojni potopile več kot 7.800.000 ton ladij, ki so vozile prehrano za Anglijo, dokazuje, da v vprašanju obrambe ne more popustiti noben angleški državljan. Ko je pred tedni Anglija pristala, da se udeleži konference, je angleška vlada izrecno povdarjala, da bo stavila svoje predloge v soglasju s svojimi potrebami in s posebnim zemljepisnim položajem Anglije.

Dolžina angleških komunikacij je dobro znana državam, ki so se udeležile konference. Istotako morajo merodajni činitelji pomisliti, da se lahko razorožilo toliko, kolikor je to v skladu z državno varnostjo, princip, ki so ga prve priznale Zedinjene države. To načelo je Amerika dvakrat omenjala v svojem odgovoru na odklonitev Francije za udeležbo na pomorski razorožitveni konferenci. Ameriška delegacija je začetkom konference izrazila željo, naj bi se tehnični problemi na konferenci proučivali v duhu medsebojnega popuščanja in prilagodjenja potrebam posameznih udeležnikov konference.

Na tej podlagi se je razpravljalo toliko časa, dokler ni ameriški admiral Jones načel vprašanje paritete in izjavil, da škoda povzročena na trgovinskem brodogradu za časa vojne ne sme tvoriti podlage gradbi vojnega brodogradu v mirnem času.

Pred diplomatsko intervencijo na Dunaju?

Zaradi ustanovitve socijalistične občinske straže. — Veleposlaniška konferenca je baje že zahtevala njen razpust. — Opravičevanje dunajske občine. — Pripravlja se tudi ustanovitev posebne meščanske straže

Dunaj, 1. avgusta. (be.) Glede na sobotni sklep občinskega sveta, glasom katerega ostane dunajska občinska straža, ki je bila ustanovljena ob priliki zadnjih nemirov, stalna institucija mestne občine, zlasti pa glede na sklep, da se lahko pritegnejo na službovanje v občinsko stražo vsi mestni nastavljenici, s čemer bi se stalež mestne straže lahko čez noč povišal na 35.000 mož, pričakujejo klerikalni krogi diplomatsko intervencijo veselil, ker smatrajo, da pomeni to kršitev mirovne pogodbe.

Dunaj, 1. avgusta, s. »Neues Wiener Tagblatt« izve od dobro poučene strani, da je veleposlaniška konferenca zahtevala takojšen razpust dunajske občinske straže. List poroča, da se je medzavezniška kontrolna komisija bavila z vprašanjem razpusta te organizacije ter da je poslala avstrijski vladi nalog, naj razpusti to novo oboroženo formacijo, ki ne odgovarja določbam mirovne pogodbe. Po naziranju medzavezniške kontrolne komisije gre za očitno kršitev čl. 123.

»Neue Freie Presse« poroča, da se je medzavezniška kontrolna komisija bavila s to zadevo. Ta komisija mora namreč poročati o izvršitvi mirovni pogodbe, odnosno staviti predloge centralnemu komiteju v Parizu, kateremu

načeljuje maršal Foch, ako gre za kakšno kršitev mirovne pogodbe. Dosedaj pa vsa zadeva ni prišla preko informacijskega stadija. Na vseh straneh obstoja odkritosrčna želja, da bi se dobile o novi formaciji čim bolj objektivne informacije.

Pod vtisom teh vesti skuša tudi dunajski magistrat orisati to novo stražo kot najbolj nedolžno. Dunajski magistrat izjavlja, da gre le za tehniško pomožno četo, ki bo pri velikih katastrofah, požarih, potresih itd. podpirala požarno brambo. To izhaja že iz tega, da je bil za poveljnika nove občinske straže imenovan poveljnik požarne brambe, ki sedaj poveljuje obema organizacijama. Člani občinske straže se bodo sedaj vezbali v prvi vrsti v plavanje, veslanju, kolesarjenju in drugih telesnih vezbah.

»Wiener Allgemeine Zeitung« poroča, da so trgovinski, obrtni in industrijski krogi imeli zaupno zborovanje, na katerem je bilo sklenjeno ustanoviti kot protiutež proti občinski straži meščansko gardo. Prihodnje dni se bo vršilo javno zborovanje, na katerem se bo objavila ta ustanovitev. Nova meščanska garda naj bi obstojala iz meščanskih sklojev vseh političnih naziranj, ki bodo opravljali službo brezplačno.

Nemške obdolžitve dunajske policije

Senzacionalna kritika berlinskega lista. — Človeške žrtve je zakrivila pomanjkljiva organizacija dunajske policije

Berlin, 1. avgusta. d. »Berliner Tageblatt« objavlja pod naslovom »Dunajska policija za časa nemirov« daljšo razpravo izpod peresa južnonemškega policijskega strokovnjaka, ki je dober poznavalec dunajskih razmer.

V tej razpravi je zlasti zanimiva in značilna ugotovitev, da je bil šef dunajske policije dr. Schober ob priliki letošnjega mednarodnega policijskega kongresa v Berlinu opozorjen na pomanjkljivo organizacijo dunajske policije. V zvezi s tem piše omenjeni list, da je tudi visoko število žrtev dunajskih nemirov v prvi vrsti posledica te pomanjkljive organizacije. Po mnenju pisca so ti nemiri znova dokazali, da je policija avstrijske prestolnice še vedno nekaka srednjeveška ustanova. Mednarodni policijski kongres, ki se je vršil pred par leti na Dunaju, je ostal za Dunaj brez vsakršne vrednosti. Ko so takrat opozorili na to dr. Schoberja, je izjavil, da so mu ti nedostaki sicer znani, da pa jih ni mogoče odpraviti, ker leži glavni vzrok v avstrijski zakonodaji. Predsednik policije na Dunaju je podrejen deželnemu glavarju, ki pa je dunajski župan. Ta kompetenčna podrejenost pa ovira vsako hitro in smoterno poslovanje.

Dunajski dogodki dokazujejo, da policija ni odgovodala na vsej črti vsled pomanjkljive zakonodaje, marveč vsled pomanjkanja vsake lokalnim razmeram in potrebam prikrojene organizacije. List nato obširno navaja posamezne pomanjkljivosti zlasti pomanjkanje vsake hitre poročevalske službe. Intervencije policije ne smejo biti krvave, neodpušljivo pa je, če je združena intervencija policije s smrtnimi žrtvami.

Končno povdarja pisec, da je vlada z odklonitvijo parlamentarne preiskave napravila težak političen pogrešek. Tako je mogoče, da bo policija sama preiskovala

napake, ki jih je zagrešila. Da taka preiskava ne more roditi zadovoljivih rezultatov, je jasno. Splošno presenečenje pa vzbuja v nemških krogih zaupnica, ki so jo izrekle vladne stranke policiji že v naprej, ne da bi se globlje bavile z dogodki samimi. To vzbuja sum, da intervencija policije ni bila le vprašanje taktike, marveč je šlo pri celi zadevi za globlje politične cilje.

Obiski bolgarskega kralja

Berlin, 1. avgusta. (be.) Kralj Boris namerava po obisku Češkoslovske posestiti Nemčijo, Avstrijo in eventuelno Pariz in London.

Rusko-poljski odnošaji

Moskva, 1. avgusta. (pa.) »Izvestija« izražajo zadovoljstvo, da ni predsednik poljske republike pomislil atentatorja Koverdo. List smatra to gesto poljskega predsednika za čin simpatije do Rusije.

Čsl.-nemška trgovina

Berlin, 1. avgusta. (be.) Pri pogajanjih med nečsko in češkoslovske trgovinske delegacije je bil dosežen načelen sporazum v vseh važnejših carinsko-tarifnih vprašanjih.

Mednarodni kongres delavskih zvez

Pariz, 1. avgusta. (be.) Danes se je pričel mednarodni kongres delavskih zvez. Na kongresu je zastopanih 15 milijonov delavcev. Na dnevnem redu kongresa je organizacija mednarodne podporne centrale za medzna gibanja, izvedba osmurne delovnice, položaj svetovnega gospodarstva in svetovna akcija proti militarizmu.

Pred brezuspešnim zaključkom razorožitvene konference

Današnja seja pomorske razorožitvene konferencie v Zenevi se je za zahtevo Američanov odložila za par dni, da bi imela ameriška delegacija dovolj časa za proučevanje najnovejših angleških predlogov. V splošnem se je pričakovalo, da bo današnja seja zadnja in da se bo zaključila famozna konferenca za omejitve oboroževanja na morju s popolnim neuspехom. Verjetno pa je, da tudi odložitve do četrta ne bo rodila pozitivnega rezultata. Razlika med ameriškim in angleškim stališčem je tako globoka in tako načelna, da je kompromis tako rekoč nemogoč. Kdor bi popustil, tisti ne bi pokazal zgolj svoje miroljubnosti, marveč bi bil premaganec v veliki borbi za svetovno prvenstvo na morju, ki se sedaj bje v palači Društva narodov ob idilnem Lemanskem jezeru. Obe delegaciji sta šli v svojem popuščanju že doslej do skrajne meje, preko katere vodi pot samo navzdol, v ponizanje, v poraz. Skoro nobenega upa ni, da bi se našla formula, s katero bi se volk nasitil, a bi koza ostala cela.

Najnovejši britanski predlogi, o katerih je razpravljala londonska vlada cel teden in jih imajo sedaj Američani v pretresu, so približno sledeči: Skupna tonaža za vse pomožne bojne ladje bi bila za Ameriko in Anglijo po 590.000 ton, za Japonsko pa 385.000. S tem, da bi se smelo obdržati v službi tudi 25 odstotkov že obrabljenih ladij, bi se tonaža zvišala za prvi dve velesili na 750.000 ton. Krizarke bi se delile v dve kategoriji. Krizarko po 10.000 ton bi smeli imeti Anglija in Amerika vsaka po 12, Japonska pa 8. Male krizarke bi smele imeti najvišje tonažo po 6000 ton s šestpalčnimi topovi. Tudi podmornice bi se delile na dve kategoriji, prva bi vsebovala podmornice od 1000 do 1800 ton, druga pa podmornice od 600 ton. Skupna tonaža bi smela znašati za Veliko Britanijo in Zedinjene države po 90.000 ton, za Japonsko pa 60.000. Končno zahtevajo Angleži, da sme vsaka sila uporabiti skupno tonažo vseh nadmorskih bojnih ladij razen 10.000 tonških krizark popolnoma po lastnem prevdaru. Iz vseh teh števil je razvidno, da niso Angleži v bistvu prav nič odnehali.

Temu se ni čuditi. Bolj čudno bi bilo, če bi Američani pristali na angleško tezo, ko so cel čas zahtevali absolutno enakost z Angleži v vseh kategorijah bojnih ladij. Navidez jim Angleži tako enakost tudi ponujajo. Toda če bi hoteli Američani dohiteti Angleže v skupni tonaži pomožnih brodov, bi morali porabiti ogromne vsote denarja. Za njihovo efektivno bojno silo pa manjše ladje sploh ne prihajajo v poštev, ker služijo te ladje v prvi vrsti obrambi pomorskih potov in komunikacij s kolonijami, kar za Ameriko nima tako rekoč nobenega pomena. Za vse večje bojne brodogradnje, ki edini kaj štejejo za Zedinjene države, pa bi le-te ostale strogo omejene. Če bi Amerika sprejela angleške predloge, bi se odrekla svojemu cilju, ki je najmanj enakost z Anglijo ali prav za prav prikrita supremacija na oceanih. Če bi pa Anglija pristala na ameriške zahteve, bi zatopila njena morská zvezda v dogledni bodočnosti.

Verjetna izjalovitev pomorske konferencie v Zenevi ne bo ostala brez občutnih posledic ne samo za razmerje med Ameriko in Anglijo, marveč bo škodilo tudi splošnemu stremljenju po omejitvi oboroževalne tekme. Chamberlain je sicer izjavil v spodnji zbornici, da eventualni nesporazum v Zenevi ne sme škoditi anglo-ameriški prijateljstvu. Ni pa dvoma, da v Washingtonu niso istih blagih misli. Coolidgeova avtoriteta bo občutno prizadeta, ko ne bo dosegel cilja, za katerega je sklical pomorsko konferenco. Ne bo dosegel znatnih prilhrankov v ameriškem proračunu z omejitvijo oboroževanja na morju in istočasno enakosti med ameriško in angleško mornarico. Če bo hotela Amerika dohiteti Anglijo na morju, bo morala izdati ogromne vsote. S tem pa se začneja nova oboroževalna tekma z nedoglednimi posledicami.

Rimski kardinal za fašistično vojno silo

Znano je, da se je katoliška cerkev v Italiji popolnoma osušila fašističnemu režimu in da podpira ves protidelaški pokret tega režima v Italiji. Zato pa je danes stanje italijanskega delavstva uprav obupno. Ne glede na to se bodo v Sloveniji še vedno našli prijatelji g. Gosarja, ki bodo pisali v »Slovenec« o »fašističnem značaju« SDS! Da pa tem gospodom in tudi g. Gosarju kor njihovim sekundarnim nekoli-ko posvetimo z resnico, jim sporočamo, da so začeli kardinali v Rimu blagoslovljati celo fašistično — vojsko in vojno mornarico, blagoslovljajoč jo za ogromna bojna dela bodočnosti! Nedavno so bile namreč izvršene velike vežbe italijanske vojne mornarice. Svečana parada se je vršila v Ostiji ob Tirenem morju. Med gosti, ki so prisostvovali veličastni pomorski paradji, je bil tudi zastopnik sv. očeta in katoliške cerkve kardinal Vincenzo Vanutelli. Ta je pri tej priliki blagoslovil italijansko mornarico z naslednjim proročnim nagovorom: »Iz tega morja, ki je last Rima z visoko zgrajeno baziliko v počast kraljice miru, naj te ladje vedno in povsod lučijo z božjim blagoslovom za srečo in veličino naše domovine.«

Torej te ladje bodo z našim blagoslovom streljale, kadar jim bo ukazal Mussolini.

tudi v naše nezaslužene jadranske luke in na naše miroljubno prebivalstvo, na naše katoliško dalmatinsko ljudstvo?

Ali ne bi bilo za klerikalce boljše, da bi šli prepuščati kardinala in sv. stolico o pogubnosti in škodljivosti fašističnega režima in jih odvrčali od sedanje uslužnosti in klečeplaznja, kakor da klečeplazni SDS s »fašističnim terorjem« med našo

svotno seve radi volilnih krogi? Kdo je fašistični? Ali tisti, ki ta režim pobija ali pa naši »katoliški« politiki, kolj bratski kardinali so v Italiji glavni in edini moralni steber od vsega sveta prokletega fašizma!

Na to naj odgovori g. Gosar, preden zaide še enkrat med delavce oznanjat jim svoj zmeden krščanski socializem.

Klaverni volilni shodi SLS

V nedeljo in včeraj so priredili klerikalni kandidati več volilnih shodov, ki so vsi potekli za voljstvo klerikalnih volilcev se javlja v slabi udeležbi in glasnih ugovorih. — Dr. Korošec v Kranju

Kakor drdog pa državi, je bila nedelja tudi v Sloveniji posvečena volilni borbi. Zlasti klerikalci, ki se nahajajo v tako mučnem položaju, kakor morda še nikdar, so priredili celo vrsto shodov, na katerih so poskušali zagovarjati in upravičevati svojo politiko. Kako obupen je njihov položaj, priča na eni strani dejstvo, da je bila udeležba na vseh klerikalnih shodih izredno slaba, na drugi strani pa to, da se vedno znova pojavljajo odločni protesti proti politiki SLS iz klerikalnih vrst samih. In to klerikalne pravke najbolj boli, saj so bili doslej navajeni, da so jim njihovi volilci vedno le pliskali. Sicer pa so poročila, ki smo jih prejeli o nedeljskih shodih SLS, tako jasna, da govore sama za sebe in ne potrebujejo komentarjev.

Pri Sv. Lenartu v občini Dobrunje pri Ljubljani so je vršil političen shod SLS po rani maži v Društvenem domu. Zbralo se je okrog 150 poslušalcev, med katerimi pa so bili naprednjaki v večini. Zato je župan g. Turkov iz Zadvora, ki je shod vodil, objubil da bo smel vsak govoriti. Seveda pa bi ne bilo klerikalno, ako bi svojo objubo tudi držal. Čim je začel govoriti neki pristajaš S. L. S., ki pa je povedal par bridkih resnic na račun SLS, mu je g. Turkov vzel besedo in shod zaključil. Glavni govornik je bil g. dr. Breoelj iz Ljubljane, ki pa ni govoril o občinskih zadevah, radi katerih je bil shod prav za prav sklican, ampak le o visoki politiki. Samoumevno je vesprek udrihal po neklerikalnih strankah, SLS pa povzdigoval do nebes. Izrazil pa je s tem tako ogorčenje pri poslušalcih, da je moral svoj govor ves poparjen kar hitro zaključiti.

Z Zidanega mosta nam sporočajo: V Loko pri Zidanem mostu je prišel v nedeljo kandidat SLS g. dr. Gosar. Priredil je shod, ki pa se je končal zanj z veliko blamažo in se spremenil v demokratsko zborovanje. Naprednjaki smo bili v veliki večini — navzočih je bilo kakih 120 ljudi — kljub temu pa smo pustili najprej govoriti dr. Gosarja in nato še klerikalnemu oblastnemu poslušalcu g. Deželaku. Oba sta seveda napadala demokrate, socialiste in radičevce in opevala zasluge klerikalnih poslancev za Slovenijo, zlasti na davčnem polju. Na medklicje, da so klerikalci davke le zvišali, nista vedela kaj odgovoriti. Za njima je govoril g. dr. Rape, ki je bil slušajo navzoč in je na povabilo domačinov tudi prisostvoval shodu. Uspešno je pobijal izjavjanja obeh klerikalnih predgovornikov in je zlasti razne demagoške trditve dr. Gosarja zavrnil tako drastično, da se je ehod zaključil v splošni veselosti, kateri so se pridružili tudi somišljeniki SLS in sta jo dr. Gosar in Deželak kar hitro popihala.

V Gomilskem v Savinjski dolini, kjer je bila doslej močna klerikalna postojanka, je zboroval v Gasilskem domu dosedanji poslanec in zopetni kandidat g. dr. Hodžar iz Celja. Ze zelo slaba udeležba je spravila g.

Svetozar Pribičević v Sremu

Predsednik SDS Svetozar Pribičević je v nedeljo priredil v Sremu tri lepe volilne shode, ki so v vsakem oziru slajno uspeli in ki so pokazali, da ideje, ki jih zastopa SDS, med narodom vedno bolj uspevajo. Povsod so velike množice pričakovale popularnega voditelja. Ze v zemskem pristanišču so ga mnogobrojni pristajači pričakovali z gobjo in z zastavami ter ga burno akklamirali. Iz Zemuna se je g. Pribičević podal v spremstvu nosilca liste v sremskem okrožju dr. Svetislava Popovića in sreskega kandidata dr. Milana Kostića v Dobrinje, kjer se je vršil prvi shod. Ze par kilometrov pred vasjo ga je pričakovala velika množica, v kateri je bilo mnogo ko-njenikov, godba in zastave, skupno okrog 2000 ljudi iz Dobrinje in iz okolice.

Se lepše je udeležil shod v Dobanovcih, kjer je pazno in navdušeno poslušalo voditelja SDS nad 4000 oseb. Tretji shod se je vršil v Novih Karlovcih, kjer prisrčne ovacije niso hotele prenehati.

Iz govorov g. Pribičevića posamezno sledeče glavne misli: Današnja situacija izgleda, kakor da je g. Vukičević dobil državo v zakup, sedaj pa posamezne dele naše države daje v zakup Davidovičevim demokratom. Meni je žal, da dr. Marinković in dr. Kumandli nosita odgovornost za našo siljo, ki jih vrši Vukičevićeva policija, samo da bi spravila nekoliko svojih ljudi v Narodno skupščino. G. Marinković primerlja sedanji čas z letom 1925. Tedaj je šlo za veljko idejo, danes pa se vodi borba za to, da bi dobila gotova klika čim več mandatov.

Glede položaja v Sremu je Sv. Pribičević povdarjal, da bodo samostojni demokrati v tej pokrajini dobili relativno večino in največje število mandatov. Glede g. Davidovića je izjavil Sv. Pribičević, da mu je žal, da je voditelj Demokratske stranke tako hitro popustil in da je za ceno 20 sre-skih poglavarjev opustil borbo za svobodno volitve. Vendar pa ne verjame, da je g. Davidović res kapituliral, ker je volilna svoboda fundament države. G. Pribičević je končno pozval vse somišljenike v državi, naj mu javijo nezakonnosti in nasilstva policije. Na podlagi teh poročil, ki morajo biti opremljena s potrebnimi podatki, bo skušal preprečiti protizakonnosti, obenem pa se bo pripravljala obtožba proti krivcem v bodoči Narodni skupščini.

poslanca v slabo voljo. Naševal je grehe demokratov in kmetijev, nato pa prišel na zastuge SLS, češ, gjojte, mi pa nismo takli! Kako debelo pa je pogledal, ko je iz lastnih pristajev, in to še volilnih, slišal uničujoči medklicje: »Prav nič boljši niste! Po-slušalcev ni mogel navdušiti in Gomilsko in Grajska vas bosta pri teh volitvah prinesla klerikalcem mnogo manj glasov kakor pri prejšnjih.

Iz Rajhenburga nam poročajo: Volitve dne 11. septembra bodo klerikalcem posebno v brežiškem okraju prinesle nemila presenečenja. Da bo temu res tako, je včeraj pokazal shod, ki ga je namestnik kandidata dr. Gosarja, rajhenburški župnik Tratnik priredil v nedeljo popoldne pri Radeju na Seno-v v m. Zbralo se je razmeroma precej visoko število poslušalcev, toda klerikalci so bili v taki manjšini, da je bil za predsednika shoda izvoljen samostojni demokrat. Iz posebne usmiljenosti in skoro da radi zabave so zborovalci dopustili, da je župnik Tratnik pričel z govorom, a so ga kmalu z uničujočimi medklicji spravili v tako zadrego, da je območnik in se domala razjokal. Slika zborovanja je bila prav kmalu jasna: daleko pretežno večino zborovalcev so tvorili samostojni demokrati, vrli novi člani krajevne organizacije SDS, ki pridobiva od dne do dne. Bilo je tudi nekaj socializistov, a prav pridno so se proti klerikalnim farbarijam oglašale tudi preproste kmetске in delavske žene. Strahovito pobit je župnik Tratnik s svojim spremstvom zapustil bojišče. Ze ta nedelja je bila zanj usodna, kajti tudi dopoldne je doživel prav enak polom pri Sv. Antonu. Za prihodnjo nedeljo je v Rajhenburg povabilen sam dr. Korošec, da pri farni cerkvi priredi »tabore«. Dobro, da pride! Naj se tudi vrhovni šef SLS biagovoli na lastne oči pripraviti, kar mu mi že danes pravimo: da je poraz SLS pri volitvah nelzežben.

V Kranju je bil včeraj običajen ponedeljkov sejem, ki je bil kot prvi sejem v mesecu izredno dobro obiskan iz cele Goranske. To priliko sta hotela porabil gg. Pucelj in dr. Korošec, ki sta oba sklicala svoje shode. Zadrževali ni bil ne g. Korošec, ne g. Pucelj, ker sin bila oba shoda prav slabo obiskana. Klerikalnemu zborovanju na vrtu gostine »Pri starji pošti« prisostvovalo kakih 200 ljudi, čeprav so za shod agitirali cel tešen. Dr. Korošec je v svojem govoru razpravljaval največ o svoji zvezi z radikali in zatrjeval, da bo ta zveza prinesla Slovincem ogromne koristi, ker bo SLS po volitvah stopila v vlado. Da bo g. Vukičević pri volitvah poražen in da zato ne bo več imel vlade, o tem je g. Korošec pridno molčal. Za njim je govoril dosedanji poslanec g. Brodar, ki pa je bil radi maloštevilne udeležbe obidvidno precej slabe volje. — Shod g. Pucelja se je vršil v gostilni »Pri Peterčku« na Glavnem trgu, a je bil še slabše obiskan.

Sv. Pribičević se je v nedeljo zvečer vrnil v Beograd, pa je takoj odpotoval v Ogulin. Imel bo shode v Jasenku in Dreznici v ogulinskem srezu.

Madžarsko-italijanska pogodba glede Reke

Budimpešta, 1. avgusta. s. Državni pod-fajnik v zunanem ministruvstvu baron Wimmersberg, ki je v imenu vlade vodil v Rimu pogajanja, piše v »Magyar Orszagus, da je uspešno končoveljavno skleniti ma-džarsko-italijansko pogodbo glede reškega pristanišča. Popolno besedilo pogodbe se bo objavilo v najkrajšem času.

Klerikalno modrovanje o uradniški kandidaturi v Ljubljani

Prejeli smo: V »Slovenec« razliva znani klerikalce z velikega županstva svojo modrost o potrebi posebne uradniške kandidature. Prazno so opazke o univerzi, ki jo je pridobila Slovincem pred vsem JDS, in o stališču SDS do nje. Dokler je bil g. Pribičević minister prosvete, je šlo na vseh poljih prosvete naprej, zlasti pa gre nazaj. In kaj naj rečemo k zavijanjem o stališču SDS do nameščenecv? Saj vsakdo ve, da edini, ki jim je bil zvest do kraja, je bila SDS. In to v času, ko se je večina nameščenecv pridružila drugim strankam. Delo SDS je uradniški zakon, delo klerikalcev pa vse luknje, ki so jih vanj zabil finančni zakoni, zlasti tudi letošnji. Resnice se s par članki v »Slovenec« ne da ubiti.

Zakaj se vrli pisec v »Slovenec« ne podpiše? Tajl, da je klerikalce. Z imenom na dan, pa bo dobro.

Imenitno je, kako pod črto glasilo SLS svari svoje somišljenike med nameščenec, naj se kuge posebne liste obranijo. Ta velja le za napredne uradnike. Uradniki SLS a pisecem članka vred morajo voliti g. Korošca.

Ta uprav jezuitska poteza nas spominja na dogodek med vojno, ko so nemški vojaki, ofitirji in uradniki pri pivu čitali vojna poročila. Tedaj naenkrat vstane star državni pravdnik in dvigne polno čašo z vzklikom: »Hoch die Revolution!« Vse je onemelo. Mladici ofitirski so v strahu polili pivu po hlačah, še natakarijo so obstali. Stari general je sagodrnjal: »Ist der Mänsch nürsch?« Državni pravdnik pa je ponovil vzklik: »Hoch die Revolution in — Russland!« — Tedaj je z-orlilo veselje med kaperjevimi trabanti, smeh hoch in obča radost. Rusi so šli nemški propagandi na led. Ali jim pojedejo tudi nameščenec in a tem omogočijo izvolitve g. Korošca?

Smrt raziskovalca Afrike

London, 1. avgusta. (be.) Danes je umrl v visoki starosti 86 let znani raziskovalec Afrike sir Johnston.

Politične beležke

Kandidati SDS v Skoplju

V skopljanskem okrožju so bili postavile-nj sledeči kandidati SDS: nosilec liste bo advokat Jefca Nikolić, sreški kandidati pa učitelj Krsta Spasić, Ljubiša Vrsalović in Panta Ognjatović.

Sramežljivo priznanje

»Slovenec« je reagiral na naše opozorilo, da bodo vsled nezadostnih kreditov klero-radikalnega proračuna suspendirani vsi po-deželaki živinozdravniki v tzv. sreških kra-jih, kar bo v veliko škodo našega podežel-skega prebivalstva. V slučaju potrebe bo moralo po zaslugi SLS po zdravniški pomo-č v večinoma oddaljene sedeže sreških ob-lasti. Odgovornost za to mačehovsko po-stopanje s Slovenijo in s slovenskim ljud-ovom ne pade ne na SDS, ne na ustavo, ne na oblastne samouprave itd., marveč edino na SLS, ki je pač na vladi rezala kruh, toda bel kruh le za črnogorske prince, za slo-venske kraje pa črn kruh ali pa sploh nič.

Vprašanje na g. policijskega direktorja v Ljubljani

G. policijskemu ravnatelju v Ljubljani se ne zdi vredno odgovoriti na naše vprašanje, kaj so delali policijski nameščenec v uradnih urah na željo SLS v strašni naglici. Mj bomo pa še naprej spraševali. Četudi to gotovi gospodi ni všeč. Kdo je predejal čez 15.000 naslovov za SLS? Kdo je SLS korigiral volilne imenike? Kdo si je zaračunal 365 delovnih nadur, kdo pa 305? Kdo je te nadure plačal in kdo delo za SLS v uradnih urah? Še bolj zanimivo pa bo, ko bomo ravnateljstvo ljubljanske policije vprašali, kakšna uradna potrdila je dajala ta policija funkcionarjem SLS. Gospoda bo prel ali slej uvidela, da Ljubljana ni v Makedoniji.

Tudi Nikola Uzunović napada vlado

V nedeljo se je vršil v Zitkovcu shod ra-dikalne stranke, na katerem je med drugim govoril tudi bivši ministrski predsednik Ni-kola Uzunović. Razpravljal je o teroru po-licijskih organov ter izjavil, da vlada, ki ne spoštuje svojih lastnih naredb, ki jih je dala velikim županom, ne zasluži narodnega za-upanja. Izgleda pač, da imajo ti uradniki zaupna navodila, ki se razlikujejo od onih, ki so javnosti znane.

Samosrbsstvo radikalne stranke

Ker je dr. Korošec na znanem zaupniškem shodu napovedal bližnjo likvidacijo SLS in popolno zlitje z radikalno stranko, je zani-mivo izvedeti, kaj še danes voditelj radi-kalne stranke trdi o svoji stranki. »Sloga« ki izhaja v Mostarju, prinaša zanimivo in velevažno izjavo enega izmed mlajših zato pa neznanjansko merodajnih radikalov, dr. Laze Markovića o radikalni stranki. Dr. Marković pravi: »Glavna moč naše stranke počiva na Srbiji in to na Srbiji pravoslavne vere, Narodna radikalna stranka je glavni steber Srbije in srbstva. Vsi Srbi vidijo v radikalni stranki čuvarja svoje bodočnosti.«

Dr. Laza Marković v tej izjavi sploh ne omenja Hrvatov ali Slovincov. Ti po nje-govem mnenju ne spadajo v radikalno stran-ko. Kar je radikalov v prečasnih krajih, ki niso Srbi in pravoslavne vere so po mnenju Markovičevih radikalov menda samo štafeta, ki jo rabijo radikali, da maskirajo samosrbsstvo in velikosrbsstvo. V lepo družbo so zašli klerikalni Slovinci s paktom ki sta ga sklenila dr. Korošec in dr. Rav-nihar z g. Vukičevićem.

Madžarsko-italijanska pogodba glede Reke

Budimpešta, 1. avgusta. s. Državni pod-fajnik v zunanem ministruvstvu baron Wim-mersberg, ki je v imenu vlade vodil v Rimu pogajanja, piše v »Magyar Orszagus, da je uspešno končoveljavno skleniti ma-džarsko-italijansko pogodbo glede reškega pristanišča. Popolno besedilo pogodbe se bo objavilo v najkrajšem času.

Rusija se udeleži mednarodne prometne konferencie

Zeneva, 1. avgusta. s. Glavni tajnik Društva narodov je prejel od sovjetske vlade pismo, v katerem sovjetska vlada nazna-nja, da sprejme povabilo za mednarodno prometno in tranzitno konferenco Društva narodov, ki se 2. avgusta sestane v Zenevi. V tem pismu, ki ga je podpisal Čičerin, se veli, da to dejstvo nikakor ne pomeni izpremenitve stališča sovjetske Rusije do Društva narodov.

Bruhanje Vezuva

Napoli, 1. avgusta. o. V poslednjih 12 urah se je delovanje Vezuva zopet ojačilo. Protii nasipom pri Tercegiu je pridrvel 6 km dolg hudournik tekoče lave, ki je udrl v Peklensko dolino. Prebivalstvo je mirno. (Glej tudi poročilo na 6. str. Ured.)

Polet Pariz-Newyork

Pariz, 1. avgusta. (pa.) Jutri bodo v de-lavnica »Le Bourget« poskušali letalo »Ta-rascon«, ki je določeno za polet iz Pariza v Newyork.

20. višinski rekord nemškega letalca

Berlin, 1. avgusta. (be.) Letalec Steindorf je dosegel v nedeljo s potniškim letalom na progi Staaken-Berlin svoj 20. višinski rekord.

Malenkostni dohodki filmske veličine

Newyork, 1. avgusta. (be.) Glasom naj-novejše statistike dobiva Harold Lloyd med vsemi ameriški filmski veličinami naj-večjo plačo. Njegovi letni dohodki znaša-jo 4.000.000 dolarjev, t. j. okrog 200 milio-nov dinarjev.

Boj za Jadran

Odkar je prišla v svet vest, da se angleška »Cunard Line« poteguje za prevoz jugoslovenskih izseljencev, se italijanski tisk zopet zelo intenzivno bavi z vprašanjem hegemonije na Ja-dranu in ga ni skoraj dneva, da ne bi bilo v tem ali onem italijanskem listu kakega članka, v katerem se dokazuje, da ima edina Italija pravico do te he-gemonije. Ker pa je v zadnjih dneh po-glevo v to vprašanje zlasti še nemško časopisje in je med drugimi listi tudi berlinska »Vossische Zeitung« izpre-govorila o »boju za Jadran«, kar se v Italiji seveda tolmači kot znak, da so se poleg Angležev začeli tudi Nemci vse preveč zanimati za pomorski pro-met v Jadranu, je razumljivo, da je še bolj zavrelo v italijanskem tisku. Po-sebno pa so razburjeni tržaški fašistični krogi in tako se njihovo glasilo »Il Po-polo di Trieste«, gotovo skoraj vsak dan in vedno razvneteje — bori za ita-lijanski Jadran.

V današnji številki se bori »Popolo« s »Vossische Zeitung«, ki je poslala v Dalmacijo svojega posebnega poročevalca, kateri je videl marsikaj, kar ni-kakor ni všeč fašističnemu listu. Ni mu všeč, da je poročevalec nemškega lista ugotovil, da je napetost med Italijo in Jugoslavijo latentna ravno zaradi na-sprotstva, ki vlada med obema država-ma vsled Jadrana in da ima Jugoslavi-ja vso pravico, da se vzmernirja zaradi posesti svojega morja, ker je Italija znala obrezuspešiti vse jugoslovensko gibanje na Jadranu, ker more vsak čas blokirati Jadran in so vse boljše jugo-slovenske luke v dosegi italijanskih topov, vsled česar se ne zdi zgodno, da bi se vlagali znatnejši kapitali v gospodarski razvoj jugoslovenske obali. Prav posebno nevsučna se zdi fašistič-nemu listu končna trditev poročevalca nemškega lista, da jadranski položaj postaja nevaren za Evropo, ker bo Ju-goslavija, čim bolj se bo razvijala, tem bolj čutila potrebo izpremembe polo-žaja na Jadranu in se torej nasprotja ne bodo polegla, temveč se bodo le še poostri-la.

»Il Popolo di Trieste« je odgovorja-joč berlinskemu listu, povedal marsikaj, kar le prejasno kaže, da so ugotovitev poročevalca »Vossische Zeitung« popolnoma utemeljene. List namreč pravi, da med državami naslednicami Av-strije, ki si je proti vse pravici lastna nadvlado na Jadranu, edina Jugoslavija misli, da se sme smatrati za dedičinjo Avstrije tudi v pogledu na Jadranu, češ ker ima lep kos jadranske obali. »Popo-lo« se noče dotikati »zgodovinske pripadnosti te obali« in pravi, da za trenutek sprejema svršeni čin in prizna-va, da ima Jugoslavija, ker poseduje razsežno, bogato primorje ob Jadranu, pravico do gospodarskega življenja na tem morju. »Toda medtem priznanjem in priznanjem, ki bi vključevalo pripu-stitev jugoslovenske nadvlade na naš-em morju, je veličanska razlika.« Av-strija je pač imela svoječasno v svoji posesti vse severni blok »našega« mor-ja od izliva reke Po pa do Budvanskega zaliva, toda sedaj, ko je večji del te obali v italijanskih rokah, si Jugoslavi-ja kot dedičinja Avstrije nikakor ne more lastiti pravice do nekdanje av-strijske nadvlade na Jadranu, čeprav je morda nagibalo na to — zunanji vpli-vi. Jugoslavija naj pazi, da se ji ne zgodi tako, kakor se je zgodilo Bolga-ru, katerim so od zunaj mamili oči s posesto vse Makedonije in Rumelije do Carigrada, in Grkom, katerim so slikali sijaj Velike Grške s polovico Male Azi-je, pa so oboji morali potem točiti brid-ke solze na izgubljene nade. Naj torej Jugoslavija v svojem norem pohlepu po Jadranu ne žrtvuje tradicionalnega prijateljstva, potrjenega s krvjo, prelito na skupnih bojnih poljanah za skupne ideale svobode!

Kako lepo se čujejo ti opomini iz fašistovskih ust! Zdi se, kakor bi izzve-nevala iz njih bojazan, da bi se ne zgo-dilo nekaj ravno nasprotnega, da bi Ju-goslavija, opirajoč se na oporo od zua-nj, znala kdaj zares uresničiti svoi »nori pohlep«.

»Popolo« zavrača kar najodločnejše trditve nemškega lista, da so jugoslo-venske luke v dosegi zadržkih in las-tovanskih italijanskih topov, češ da v Zadru in Lastovu razen topov za streljanje proti toči sploh ni niti enega topa in da bi bilo za obstrjeljevanje ju-goslovenskih luk iz Zadra in Lastova treba takih topov, s kakršnimi so Nemci obstrjeljevali Pariz. Vse to so iz-mišljotine poročevalca berlinskega li-sta, ki pa se bodo v Jugoslaviji ven-darje smatrale za resnične in za napo-vedovanje »katastrofe, ki se pripravlja na Jadranu v škodo ubogih Slovanov.«

In potem prihaja konec, ki pravi: »Nasprotja se bodo poostrovala, če bo-do zainteresirani vplivni olje v ogenj, podžigali jugoslovensko megalomanijo in sejalj spor med narodoma, ki sta rojena za to, da se razumeta in živita skupno na istem morju, ki odpira obe-ma pota v svet in daje enemu in dru-gemu možnost življenja. Hoteli smo iz-nesti to zlobno delo uglednega berlinskega lista, da dokažemo, kako se ustvarjajo in razvijajo govornice in iz-mišljotine kakor je ta, da Italija okro-žuje ali skuša okrožiti Jugoslavijo, da bi ji preprečila življenje in bi jo ime-la pohlevno in pokorno pod svojim gospodarstvom!«

Kako se vse to razlikuje od onega, kar običajno piše »Il Popolo di Tri-este« o Jugoslaviji in njenih težnjah, da si ustvari svoje življenje na Jadr-anu! Treba je bilo enega samega dopi-sa v uglednem berlinskem listu, pa je fašistov sam med in sladkor napram našemu rodu in naši državi.

Naši kraji in ljudje

VI. Lunaček †

n. Zagreb, 1. avgusta
Danes ob 16. uri je umrl eden najznamenitejših zagrebških novinarjev in intelektualcev, književnik in kritik VI. Lunaček. Rojen je bil 13. januarja 1873 v Vinkovcih. Gimnazijo je študiral v Vinkovcih in v Zagrebu v starem plemiškem konviktu, katerega se je vselej rad spominjal. Najprej je študiral medicino, potem pa se je posvetil pravnim študijem. Študiral je tudi umetnost, vendar pa se je posvetil v prvi vrsti novinarstvu, ki mu je bil tudi glavni poklic. Sodeloval je dolgo vrsto let pri bivšem »Agramer Tagblattu«, zadnja leta pa pri »Obzoru«.

Literarno je začel delovati l. 1898. v karlovškem »Svetlu«, nato je vzbujal pozornost s svojimi kritikami v »Životu« in »Vijencu«. L. 1903. je vstopil v redakcijo »Agramer Zeitung«, od tod pa k »Dnevnu listu«, kjer je pisal gledališke kritike. Od l. 1906. je pisal v »Obzoru« feljtone in kritike. Bil je urednik nove serije »Vijenca« in »Ilustrovanega Obzora«. Tovariš Matosa Vidriča in modernih slikarjev se je živahno udeleževal hrvatskega literarnega in umetniškega življenja. Spisal je enodejanke »Dolžnik«, »Po gledališču«, »Zveri« in »Veste«, »Štiri aktovke« in l. 1919 dramo »Ilirci«. Nešteti so njegovi članki iz književnosti in »Savremeniku« in »Obzoru«.

Lunaček je bil eden izmed redkih jugoslovenskih publicistov, ki stalno referirajo v dnevnih ali novih književnih in umetniških objavah. Imel je čisto hude polemike z različnimi nasprotniki, vendar je vsikdar z izredno samozavestjo, velikim znanjem in poštenjem branil svoje stališče. V svojih dramah je obdeloval erotično snov, v »Ilircih« pa je podal odmeve ilirskega pokreta. Prevelikega oderskega uspeha pa Lunačkovi komadi niso imeli. Z njim je šla v večnost ena najmarkantnejših osebnosti zagrebškega intelektualnega sveta, jugoslovenski novinarji pa so izgubili iz svojih vrst moža, ki je delal čest njihovemu stanu.

Tam gori pod Mucno goro

Kranjska gora, koncem julija
Borovci so včasih hudomušni; če pa so v lenih urah vse preveč zavzeti za slabe strani svojega bližnjega, jim pač nihče ne šteje v greh. Seveda, sosedje jih nič kaj ne upoštevajo; vzrokov imajo bajne zadosti. A glavni vzrok do menda samo ta, da so se Borovci pogospodili in se polkuzajo na vsak način ostrelj starokopitne konservativnosti, ki se ji sosedje nikakor nočejo odpovedati. Najbližji sosedje Borovcem so Korenci; komaj pol ure so narazen, pa se že razlikujejo po jeziku, po šegah in splošnem naziranju. Borovci jih duševno prekašajo, in ker so rojeni zabavljaci, morajo Korenci slišati marsikatero bridko in zbadljivo. Ker so se Borovci modernizirali, so v zadnjih časih prenehali oficijelni nedeljski pretepi, ki so delali borovškim sodnikom sive lase in stari »maruški« presilne skrbi. No, nasprotno se se sedaj ublažila, dasi Borovci gleda Korence še vedno nekam po strani, ker imajo v cerkvi naslikanega pravega vraga in jih radi tega smatrajo Borovci za neko vrsto satanistov in za sekto, ki ni prav nič v skladu z borovško edino pravo vero.

Pa naj si bo, kakor hoče — Korence imam rad, ker so ljudje, ki živé zvesto po postavah svojih očetov in se še niso navzeli tiste mehkužnosti, ki jo ljubijo sedanji Borovci in ki je samo posledica neavardnega navala mest. letoviščarjev, za kojih nazore in način uživanja v svobodnem življenju Borovška ves še nikakor ni zrela. Ta silni kontrast med sosednima vesema vidi človek takoj ko prestopi za Borovško vesjo nizki klanec in krone po cesti ob savskem močvirju. Elegantno življenje, ki te je skoro inkomodiralo dol in nekdanji revni hribovski vasi, je za tabo. Samota, tiha in prijetna se razgrinja vseokrog. Na levi senčne, položne senožeti s črnim hlevom v sredi; višje gori gosto zarastli smrekovi in jelovi gozdovi, ki se bočijo in spenjajo po romantičnem, čudo zagonetnem Vitranču. Trije kosi živjajo neke sredi goščave in vespovsod dehti po ciklamah in ravšju, skrivajočem se neke gori po črnih Vitran-

čevih skalah. Na desni močvara, onkraj močvare žubori v ozkem žlebu siva Sava, nad Savo dehteča, žrgolečih čričkov polna Brda, koder se šetajo ob rožnih večerih zaljubljeni parčki. Cesta se dvigne v klanec, vrh klanca samotna slika iz pasijona, menda peto postaja — sam Bog ve, kako je zašla semkaj in kje so njene tovarišice?

Prva hiša se zasveti iz zelenja, navadna je in pred njo stoji žalostno znamenje — tragedija v monotonem rodbinskem življenju. Cesta pa krone spet v klanec, zasučje se v ovinku in stojiš pred staro zgradbo, ki te spominja na davne gradove ali pa na pristave, ki so jih gradili belopeški graščaki. To je Jekarica — zgodovina se skriva po nji in se ne upa na dan iz strahu pred subparno, sebično vsakdanjostjo. V tesni strugi buči mimo nje Sava in se na drugi strani razzaljena in srdita zaganja med kolosa dolgočasne žage. Cesta se vije kvikvu ob nizkem potoku Krotinku na levi hiše, starodavne in originalne, na desni zori bohotno polje, segajoče prav do podnožja Karavank, koder se popenja cesta v veliki, beli vilugi na korensko sedlo.

Vsa vas je zidana ob klanecu, celo trg visk, da se zdí človeku čudno, da se široki vodnjak sredi trga ne zmuzne navzdol. Tipična planinska vas, ki še čaka na svojega slikarja; polna je zgodovinskih zanimivosti iz preteklih stoletij. Čudna, slikovita grupacija posameznih hiš pričča, da je šlo mimo njih živahno življenje; cesarji, kralji, ministri, papeži so romali tod mimo, ko so se vračali iz južnih krajev in so hiteli čez bližnji korenski prelaz na sever. Gori nad vsemi se skriva staroslavna Rasingerjeva gostilna pri »stari pošti«. Tu so spali cesarji tu so sanjale prelestne sanje človeka, modrooke kraljice ki jih sto in sto let že zakriva neumljena zemlja. Hiša pa še stoji in življenje se smeje v nji z nebrzdanim smehom. Hiša je starinska, sam Bog ve, iz katerega stoletja. Okna so ji nizka in na prvi pogled neprilazna. Vsi prostori so še iz davno obdelnega veka; ta vek čutiš v duši in v prsih ti je tesno in sam sebi se zdí majhen, majhen, da sam ne veš, kako si majhen.

A pred hišo, tam na klopi v košati senci pozabiš na mrtve cesarje, kralje in kraljice in dvorjanice, ki so sanjale nekoč za onimi nizkimi, zamreženimi okenci. Gospodar, prava planinska korenina, ti postreže, kakor da si tudi ti minister; in gospodinja, pristna roža visokih planin, ti z domačim, žuborečim kramljanjem prežene vse mrtve krasote iz tesnega srca. In se diš v senci in si zadovoljen, kakor je bil svoje dni na tem mestu zadovoljen sam sir Humphry. Čigar spominška plošča se svetl tam na pročelju Rosingerjeve hiše. Podkoren je košček paradiza. Če je suhoparni Anglež našel v tem kotu paradiz, kako bi ga ne našel jaz, kako bi ga ne našel ti, ki ti je kri živa srce polno oblestnega veselja in te mati ni rodila v londonski megli?

Izpred hiše se vidi daleč dol po vsem Korenu Vaščani hodijo mimo, seveda le v presledkih. Tod ni živahna letoviškega vrvenja, kakor v pol ure oddaljeni Borovški vasi. Ljudje so prijazni in resni; ves rod je lepo pravilno oblikovan. To se posebno vidi na dekletih; nekaj čudovitega, hrepenčega je vlito v njihove brhke postave, in če jim pogledaš v tihé oči in v zardela, kakor breskev napeta lica, se ti čudno zgane srce in spomniš se hrepenčih planinskih melodij, ki človeka tako zagonetno vznemirjajo. Ves rod je tod drugačen kakor dol in Borovški vasi; popolnejši je in bolj planinski. Njegova inteligenca jasno kaže da so njegovi predniki živeli v drugačnih silnejših razmerah. A ko je zaradi železnice prevzela Borovška ves ves promet in je propadla cesta čez korenski prelaz je postal Podkoren neznamenit in vsemu svetu skoro odveč. Zavi se je sam vase in živi daleč proč od blazirane kulture svoje tihé poetično planinsko življenje.

Kraj vasi prav ob dolgem, z bičjem porastlem močvirju, kjer se zbira Sava, stoji cerkva sv. Andreja, ki je zaradi tam naslikanega vraga Borovcem trn v očeh. Cerkva je čedna, obdana je od ozkega pokopališča, ki je čudovito tiho in vse polno vonj, planinskih rož ter se svet ob jasnih večerih v živem srebru, ki ga trosi nanj mogočni vrh sosedne Ponce Sem dol in Rasingerjeve hiše žubore tihé akordi citer; veter šumi med samotnim bičjem in sunkno se preliva barve od črne Mucne gore pa tja do belih snežnikov. Od vseh kotov prihajajo tihé pesmi: skrivnostno nočno

življenje planinsko se drami in vabi, vabi s silno ljubeznijo. Ob samotnih linicah se tresejo deviški nageljni in dehte, da ti je srce omamljeno in bi rado v to življenje, ki pozna samo bajke in solčne pripovedke. A srce ti je od sveta zastrupljeno, pa moraš odtod. Prekrižaš se in greš nazaj, kjer sredi Borovške vasi šumi življenje, ki je že davno odmrlo za pozemlje in za pravljice in za solčne pripovedke, ki glasno kramljajo tam gori pod Mucno goro...

Josip Vandot.

Italijani zopet zaprli naše turiste

Ljubljana, 1. avgusta
Kakor vsako soboto in nedeljo, se je odpravilo tudi minulo soboto veliko število ljubljanskih turistov na naše divne planine. Med drugimi je krenila tudi skupina petih ljubljanskih turistov v nedeljo jutraj na Razor, kjer pa so nevede in nehoti prekoračili italijansko mejo.

Tamkaj so jih Italijani zajeli in jih bodo sedaj brčkone vlačili po ječah liki zločince, kakor so pred kratkim ravnali s turisti - dijaki, ki so jih aretirali na Jalovick Kordizemo, sta med zajetimi turisti tudi dva ljubljanska Nemca, in sicer gg. Valter Bürger ter inž. Steinwenter. Imena ostalih še niso znana.

Glas iz Južne Amerike

Ljubljana, ki je pred mesec odpotoval v Južno Ameriko, nam piše (pismo je iz Buenos Airesa do Ljubljane potovalo ravno mesec dni): »Jutro« nam prihaja še precej redno. Seveda ga pa tudi pravi pridno čitamo; zlasti slastno prebirajo novice naši novo došli izseljenci. Menda nikoli niso doma čitali s takim zanimanjem slovenskih listov, kakor daleč tu na jugu čitajo »Jutro«. Doma smo liste po prečitani zamestavili, tu pa jih izposojamo drug drugemu in vestno shranjujemo. Tu in tam pošljem kako številko tudi našim junakom na deželo v argentinski »kamps«. Tudi po bojni- cah, kjer ležijo radi izpremembe podnebja, hrane ali pa težkega dela oboleli naši fantje, sem jih že nekaj razposlal.

Kakor mi je v posebno zadovoljstvo, da postrežem našim ljudem s čitvom, bi rad preko »Jutra« postregel tudi s par nasveti onim, ki so še doma, pa so namenjeni k nam. Kajti tu je vsak nasvet že prepozven. Ker sem prav te dni iz Ljubljane prjel pismo, v katerem mi zavidajo toplotno solčnih žarkov, le seveda umevaš, da enako mislijo še mnogi drugi, ki se v teli mesecih selijo od doma v Argentinijo. Ne pri- nesó s seboj niti zimske obleke, še manj pa perila. Kako hudo se jim maščuje ta nevednost, bi utegnili mnogi naši povedati po lastnih izkušnjah. Večina jih odhaja na delo ven na deželo, kjer seveda ni udobnosti, kakor doma pri nas. Fantje večinoma spijo na prostem. Prav redko so jim ra razpolago primitivna postelja. Posledica je — bolnica.

Priporočamo torej vsakomur da se za potovanje v Argentinijo kompetno opremi z vsemi oblačili, ki jih potrebuje doma, kajti zima je tu morda še bolj občutna, kakor v Sloveniji.

Se večkrat se primeri, da pridejo semkaj ljudje z namenom, da se odtod preselijo v Zedinjene države. To je seveda povsem izključeno, ker pot v Severno Ameriko more biti le protizakonita. Naseljiti se v Severni Ameriki imajo pravico le tu rojeni državljani, ne pa priseljenci, ki so si po daljšem bivanju v Argentiniji pridobili državljansko pravico. To naj si zapomnijo naši ljudje, ki s tem namenom odhajajo v Argentinijo. Bilo bi še drugih umestnih nasvetov, a predvsem naj ti zadostuje, ker se pač čisto dogaja, da zastopniki paroplovnih družb v Evropi trumoma pošiljajo semkaj izselence ne da bi jim dali najpotrebnejša navodila in nasvete.

Juan Marija Montanjez

Radio-razstava v Ljubljani

Ljubljanski Radio-klub, ki stremi za tem, da razširi zanimanje v najširših slojih našega prebivalstva za moderno radio-vedo, bo priredil pod okriljem uprave Ljubljanskega velesesja ob priliki pokrajinske razstave v Ljubljani (16.—27. IX. t.) svojo II. veliko radio-razstavo. Na razstavi bodo zastopani predvsem amaterji, ki bodo postavili svoje lastne aparate in izdelke, pa tudi trgovci, z radiomaterijalom in aparati iz Slovenije, Zagreba in inozemstva. Zlasti naj pokaže razstava razvoj in napredek naših amaterjev. Razstava bo v paviljonu H in bo posebno okusno napravljena, ker posebni odbor, ki je prevzel aranžma, že izdeluje potrebne načrte.

Za najboljšie aparate amaterjev, ki jih bo ocenila posebna strokovna komisija, je do sedaj določenih 6 nagrad, od katerih da 3 tverdka Franc Bar v Ljubljani. Posebna »Barovo« nagrada 500 Din bo dobil tisti najboljši aparat, ki bo sestavljen iz posameznih delov, kupljenih pri tverdki »Franc Bar v Ljubljani«. Ostale nagrade so 400 Din, 300 in 200 Din ter 2 v radiomaterijalu (2 slušali tverdke Bar). Trgovci in člani ocenjevalne komisije ne smejo konkurirati.

Vsak amater, razstavilalec, naj dodi svojemu aparatu tudi pisмено izjavo, da je aparat sam sestavil. Ocena aparatov se bo vršila pred otvoritvijo razstave, tako da bodo premirani aparati na razstavi že označeni. Zato je tudi potrebno, da so aparati najkasneje do 12. IX. v klubovem lokalu na velesesjnu, paviljon D.

Vabimo gg. amaterje, da se razstave s svojimi aparati udeležijo in nam ob pravem času sporočijo, kaj nameravajo razstaviti in približno koliko prostora bodo rabili. Prijave sprejema in daje vsa potrebna navodila in pojasnila »Radio klub« v Ljubljani.

Krvalo žegnanje

Litija, 1. avgusta
V nedeljo je bilo žegnanje pri podružnični cerkvi na Štangl. Ljudstva je bilo precej. Že v zgodnjih popoldanskih urah je vladalo prešerno veselje, kajti alkohol je že začel močno krožiti v vročih glavah.

Družba fantov, ki so se ji pridružili tudi hlapeci Windischgratzove graščine, je bila posebno razvneta. Ko se je pojavil nek fant s krivci na klobuku, so ga drugi fantje obstopili ter zahtevali, da odstrani krivce, znak fantovske korajže. Fant s krivci se seveda ni hotel udati kar zlepa. Kal hitro sta nastala dva sovražna tabora in ko je padel znak za spopad — »Auf biks!« — so se zablskali noži...

Pomagala ni nobena pomirjevalna beseda. Šele ko jo je skupil 25letni Jože Vodlišek, hlapec Windischgratzove graščine, se je razburkana fantovska kri pomirila. Vodlišek je dobil z nožem precej dolgo rano v trebuh in mu je urez načel čreva. Težko ranjenega so prepeljali s popoldanskim vlakom v ljubljansko bolnico.

Običajni žegnanjski fantovski pretep je v naši okolici osamel dogodek v zadnjem času. Sodnija je postopala s pretepači jako ostro, zato so pretepi prav redki.

Tatinski ptiček prijel pred poletom v Avstrijo

Litija, 1. avgusta
Zadnjega pol leta je sprejel sitarjevski sviačeni rudnik večje število delavstva, ki se je naselilo v Šmartnem pri Litiji. Tudi gostilničarka Ivanka Zeleznik, po domače »pri Repinatu«, je imela na stanovanju in hranj par delavcev. Zeleznikova je opazila, da ji je večkrat zmanjkalo kaj denarja iz nezaklenjene omaré v njeni sobi. Tekom zadnjih mesecev je odšlo na ta način po 200, 300 Din.

Sumila je, da mora biti tat kdo izmed njenih stanovalcev, a gotovega ni vedela ničesar. Ko pa ji je pred dnevi zmanjkalo kar cel tisočak, ki ga je imela pripravljena za izplačilo računov, je obvestila o tatvini litijsko žandarmerijo. Orožniška kaplarja Jesenovec in Triplaj sta odšla na posel, da zasačita tatu Poizvedbe, ki sta jih izvršila pri šmarskih krojačih in čevljarjih, so dokazale, da je eden izmed osum-

LYA MARA
HARRY LIEDTKE
v velikem operetnem filmu
Ljubav šumarjeve Kriste in cesarja Jožefa II.
Lya Mara je v tem filmu nenavadno lepa in nežna! Dražest, sijaj, lepota, ljubavni žar in razkošnost na dvoru cesarja Jožefa II., 8 dejanj zabave in veselja.
Danes ob 4. 1/8. in 9. uril!
Klno »Dvor« Telefon 2730
Pri vseh predstavah umetniški orkester!

ljenih rudarjev izdal zadnje čase za obutev in obleko več, kakor so znašali njegovi prejemki pri rudniškem blagajniku. Sum je padel takoj na njega. Ko so pa izpovedali še trgovci, da se je udar tudi pri njih založil z različnimi drobnarijami, kakor zrcali, glavnički i. dr., je bil sum še bolj potrjen. Podrobnejše poizvedbe o osumljenku, rudarju Alojziju Šlaku, 24letnem fantu, so dognale, da je pristojen v Avstrijo in da baš namerava odpotovati tjakaj. Ko sta vrta orožnika imela dovolj obtežilnega materijala proti Šlaku, sta ga dobila že na potu na postajo. Pozvala sta ga, naj prizna tatvino. Toda Šlak je vse odločno tajil. Šele na energično zaslišanje se je polagoma udal ter priznal, da je res on vzel denar. Odvzeta listnica je vsebovala še 1078 Din. Nevarnega ptička, ki je bil že na poletu v Avstrijo so nato uklenili ter ga oddali v litijsko sodne zapore. Zaplenjeni denar bo sodišče vrnilo Zeleznikovi, Šlak pa bo oddan najbrže v nadaljno poslovanje ljubljanskemu sodišču, kjer ga bodo še natančneje pretipali, ako si ni morda še kje drugje jemal podporo za obleko, čevlje, zrcala, glavničke in druge toaletne potrebščine.

Zmagovalna stafeta Primorja 4 x 100 m dame: od desne na levo: Prekuh Franja, Erbežnik Ema, Scherbann Sava. Prekuh Angelica in trener stafete Ivo Medved

Zmagovalna stafeta SK Ilirije 4 x 200 m: od leve na desno: Jenko Erbežnik, Lapajne in Sever.

Kordelici skače Auerbachov salto

Kulturni pregled

Velik uspeh slovenskega umetnika. Iz Prage nam pišejo: Ze drugo leto deluje kot prvi tenor na praškem nemškem gledališču naš ožji rojak, Slovenec dr. Maks Adria n. Pri svojem prvem nastopu lani v oktobru, ko je pel vlogo Džna Josea v Bizetovi »Carmene«, si je takoj osvojil praško občinstvo, ki od tega časa z neprikritimi simpatijami spremlja njegov dalni razvoj. Kakšno pozicijo si je dr. Adrian izvojeval s svojim vestnim in resnim umetniškim delom, najbolje dokazuje dejstvo, da je nova uprava nemškega gledališča angažirala pevca že za naprej in sicer pod naravnost sijajnimi pogoji. Minuli teden na koncu sezone pa je dr. Maks Adrian doživel svoj največji uspeh. Pel je v operi »Plés v maskah«. Vest, ja poje Rikarda Adrian, privabila je v gledališče toliko občinstva nemškega in češkega, da je veliko gledališče koncem meseca julija bilo skoraj polno. Adrianov uspeh se je stopnjeval od prizora do prizora. V veliki ljubavni sceni tretjega dejanja pa je dosegel višek. Občinstvo je bilo kar elektrizirano, »oskanje ni hotele nehati.

Simpptom časa. Poljski listi poročajo, da je poljski literarni tehnik »Wladomochi Literackie«, ki izhaja v Varšavi ter je posvečal svojo pozornost literarnim in umetniškim vprašanjem, zabredel v težko krizo, katero bo plačal s svojim življenjem. Stotilo d.

ročnikov tednika se je tako skrčilo, da je list globoko pasiven. Nehal bo izhajati. Tednik je bil reprezentativno glasilo poljske literarne umetniške javnosti, posebno pisateljev, ki so združeni v varšavskem PEN-klubu. Rusko hebrejsko gledališče Hebrima, ki je lani zapustilo Rusijo in se podalo na turnejo po Evropi in Ameriki, se ne bo več vrnilo v domovino. Njegovi člani so sprejeli ponudbo raznih svetovnih gledališč, direktor Gemach pa je ostal v Ameriki, kjer bo sestavil nov hebrejski igralski študjo.

Saljapinov koncert v Beogradu je napovedan, natančen datum prireditelja pa še ni določen. Vestopnice se že prodajajo. Stojšča stanejo, v kolikor niso rezervirana, 50 Din, sedeži v parterju pa od 300 do 1000 Din. Mickiewiczov spomenik v Parizu. Francoski kipar Bourdelle, ki velja po Rodinovi smrti za največjega skulptorja v Parizu, kleče spomenik poljskega pisatelja Mickiewicza. Kip bo 12 metrov visok. Spomenik se postavi na večjem trgu ter bo predstavljal pesnika s palčico v roki, nad njegovo glavo pa bodo alegorične figure.

Ruski slikar Kustodijev je umrl v Ljeningradu. Pripadal je šoli slovitega Ilje Rjepin ter je slikal realistične podobe v žanru ter portrete. Zadnja leta se je bavil posebno mnogo z inscenacijami. Prišel je tudi v tej stroki de voljsve.

Domače vesti

* **Ministri odpotovali z Bleda.** Minister vojske in mornarice general Hadžić ter prometni minister general Milosavljević sta v nedeljo zvečer z Bleda odpotovala v Beograd. Ministrski predsednik Vučković je zaradi bolezni v rodbini opustil nameravano potovanje na Bled.

* **Dva ugledna znanstvenika.** z. Pavle Popović, rektor beogradske univerze in g. Uroš Gjončić, direktor beogradske univerzitetne knjižnice, sta prispela v Ljubljano v studijske svrhe. V nedeljo sta bila v Kranju in v Kokrski dolini. V Kranju sta posetila Prešernov in Jenkov grob in se poklonila manom naših pesnikov. Proti večeru sta obiskala msgr. Toma Zupana na Okrogliem, kjer so zbrali njih zanimanje zbirke, ki se nanašajo na Prešerna. Gospoda, ki se živo zanimata za našo literaturo, o kateri sta že pred vojno mnogo pisala, posetita tudi Domoljsko zlasti kraje, kjer so bili rojeni Jurčič, Levstik, Škrjanc in Trubar. Starina odlična našima prijateljima želimo prijetno bivanje na naših tleh.

* **Praški tehnik v Jugoslaviji.** V petek zvečer prispe v Beograd večja skupina starejših slušateljev praške visoke šole, ki se kot strojni tehnik zanimajo zlasti za razvoj naše industrije. V Beogradu so gosti Priljubljanskega saveza. V družbi naših tehnikov obiščejo Vlakovičovo tovarno aeroplanov, aerodrom na Bežaniji, Vajserjevo pivovarno in druga večja industrijska podjetja. Ogledajo si tudi muzeje in druge znamenitosti. V Jugoslaviji ostanejo mesec dni ter obiščejo tudi Sarajevo, Zagreb, Ljubljano in druge industrijske centre. Naučno ekskurzijo vodi profesor praške tehnične visoke šole.

* **Nemški učenjak na potovanju po Jugoslaviji.** Društvo »Deutscher Wirtschaftsverband für den Balkan und den Orient« v Dresdenu nas po svojem generalnem tajniku dr. Aleksandru Müllerju obvešča, da se nahaja dr. Valter Hoffmann, ki je profesor narode in državnoznanstva v Freiburgu na Saksoskem, na študijskem potovanju po Balkanu. Kot prvo državo poseti Jugoslavijo, kjer namerava stopiti v stike z znanstvenimi krogi v svrhu, da bi se dogovorili glede predavanj posameznih odličnih profesorjev iz Nemčije v Jugoslaviji in obratno profesor dr. V. Hoffmann, ki je na glasu kot odlični narodno gospodarski strokovnjak in veščak v državnoznanstvu, je prispel v Ljubljano.

kampanja zlasti tržaških listov proti naši državi?

* **Imenik naših železniških postaj.** Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je izdala imenik železniških postaj kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, z novo železniško karto. Ta imenik vsebuje vse podatke o odpravnih možnostih (pravcih) vseh železniških postaj, postajališč, tizogibalšč in tovarišč naše kraljevine. V voljavo je stopil 1. avgusta. Posamezni izvod stane (s karto vred) 125 Din ter se naroča pri finančnem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani.

* **Dopust za udeležence železniškega kongresa.** Prometni minister je dovolil pet dni dopusta vsem onim železničarjem, ki se bodo udeležili kongresa Saveza jugoslov. železničarjev in brodarjev. Kongres se bo vršil sredi avgusta v Subotici.

* **Zahvala, Nameru, da bi se na tihem, čisto neopazno zvršil 50 letni mašinski jubilej, so preprečili moji prijatelji, Cirilmetodarji in trnovski župljani.** Iz teh krogov je priklopilo ob mojem zlatem dnevu 27. 7. 1927 toliko ustnih, brzojavnih in pisemnih dokazov naklonjenosti in ljubezni, da mi je težko, da nemogoče najti izraz dostojni zahvali. Kako naj se zahvalno oddolžim prvomestniku Družbe sv. C. in M. gospodu A. Hudoverniku za čvrstveni govor, dvorni dami gospe dr. Tavčarjevi za čestitke in duhteči dar, ljubljanskim moškim in ženskim podružnicam za osebno čestitanje njihovih načelnikov in za 50 kamnov, podeljenih Družbi sv. C. in M. Nične izvenljubljanske podruž. — 44 — some obsule s pisme nim in brzojav. čestitkami. Iskrena hvala Vam, vztrajnim braniteljem naše narodnosti! Hvala kočevskim Slovencev. Jugoslov. Sok. Savezu in Zadrugi kostilničarjev v Ljubljani, ki so se prijazno spomnili mojega jubileja. Da se je slavje tako lepo izvršilo, gre čast in hvala med drugim g. mestnemu županu Fr. Pinžgarju, v. trnovskemu cerkvenemu pevskemu zboru, v prvi vrsti pa gospe: Balohovi, Petrovičevi in Tenentičevi, ki so z izredno požrtvovalnostjo vodile vse priprave. Križ in zlati šopek, preleta kot dar trnovskih župljanov, mi bosta draga spomenika zlate maše. Neopazen mi ostane trezotek, ko me je tako ljubo pozdravila trnovska nežna mladina. Za vse to in za slovesno zvonjenje in razsvetljavo zvonikov najsrčnejša hvala mojim nekdanjim župljanom! Številnim udeležencem zlate maše se priporočam z najtoplejšo zahvalo v prijazni spomin. — V Kozeljih, dne 1. avg. 1927. — Ivan Vrhovnik.

* **Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«** za ljubljansko oblast sporoča interesantom, da se je do 31. julija t. l. priključilo zadostno število članov. V prihodnjih dneh bo sklican ustanovni občni zbor, nakar bo društvo začelo z rednim poslovanjem. Obstoj tega društva je na podlagi došlih priljavic zagotovljen. Nadalnje priljave članov se še vedno sprejemajo. Podoželski trzovci in nastavljenici, naj potrebne tiskovine v svrhu priljave zahtevajo pri pristojnih gremijih, kateri jih imajo v zadostnem številu na razpolago. — Odbor.

veliko število angleških priseljencev, ki dnevno narašča. Tuja zemlja ljubi svoje — tako je naš narod pri vsakem delu zadaj.

* **Škratica v Krškem.** Iz Krškega nam poročajo: V krškem okraju in okolici se je razširila epidemija škrlatinka. Dosedaj je obolelo 25 oseb in je beležiti 2 smrtna slučaja. Krivda in odgovornost za to epidemijo pade tudi na merodajne politične in zdravstvene činitele, ki niso pravočasno ukrenili vse potrebne korake in mere. Bolnica v Krškem je absolutno premajhna in pretesna, osobito je nezadosten prostor za epidemične bolezni. Pa tudi ljudstvo samo bi moralo opustiti vse kar širi to bolezen. Posebno bi se moralo opustiti zbiranje otrok in žensk iz več vasi na enem in istem kraju. Apeliramo v interesu ogroženega prebivalstva na oblast, da stori primerne korake, da se prepreči širjenje te nevarne bolezni, posebno sedaj, dokler je še čas, da ne pride do huje epidemije.

* **Nenavadna žrtev strele.** Iz Nikšića poročajo: Včeraj dopoldne se je iz mesta vračal v vojašnico redov Avdo Delić s svojim tovarišem. V zraku se je le malo zabliškalo — in Avdo se je zgrudil na tla, preko njega pa je padel tudi njegov tovariš. Ljudje so oba prenesli v vojašnico, kjer je zdravnik ugotovil, da je Avda Delić ubila strela, njegovega tovariša pa onesvestila in precej občutno poškodovala.

VOIKA-čevli

najbolj po ceni.

* **Napad razbojnikov na občino.** V noči med soboto in nedeljo je občinska hiša v Suhi Reki kraj Prizrena doživela nenavaden poset. Priključila se je tolna razbojnikov in vdrla skozi okna v pisarno, kjer je župan Abdul Jusuf pri luči reševal akte. Razbojniki so županu zadali več ran, nakar so se zopet izgubili v noč.

* **Zagoneten umor v Zagrebu.** V Zagrebu so našli v nedeljo ob cesti, ki vodi v Bukovac starejšega moškega v mlaki krvi. Komisija je ugotovila, da ima mrtvec razparan trebuh, v desnici pa je držal oster nož. Zemlja je bila na okoli vsa oškropljena s krvjo. Nož pa je držal v roki tako, da je opravljena domneva, da je neznanec postal žrtev zavratnega umora. Truplo so prepeljali v mrtvašnico, kjer bo šele obdukcija ugotovila ali je bil izvršen umor ali pa morda samomor.

KUŠAKOVIČA KALODONT

najboljša pasta za zobe.

* **K smrti načelnika G. Goranića.** Kakor smo že poročali, je na službenem potovanju v Boki Kotorski smrtno onesrečil načelnik generalne direkcije davkov Gustav Goranić ki je bil zaradi svojih velikih sposobnosti pozvan, da uredi finančno kontrolo. Zaradi njegovih zaslug za državo je vlada odredila da se pogreb vrši na državne stroške. Pokojnik zapušča vdovo in troje otrok.

* **Hiša zgorela radi eksplozije bencina.** V hiši Smajla Kapetanovića v mostarski okolici je stala nad ognjiščem steklenica bencina. Radj vročine je bencin eksploziral in povzročil požar. Hiša je pogorela do tal.

* **Posojila Državne hipotekarne banke.** Opozarjamo interese naše današnje oglaš, v katerem bodo našli vse podrobnosti o direktnem zahtevanju posojil pri tem zavodu.

Do **25%** popusta pri kopalnih potrebščinah.

Inventurna prodaja

A. Šinkovec nasl. R. Soss

* **Napenjanje, bolečine v črevesu, bode-nje v straneh, tesnoba v prsih, utripanje srca** se hitro odpravijo s prirodno grenčico »Franz-Josef«, zniža se pa tudi pritisk krvi na možgane, očl pljuča ali srce. Zdravniški izvidj zamamujejo resnično presenetljive uspehe z vodo »Franz-Josef«, ki se dose-zajo pri ljudeh, ki mnogo sede. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah s špecerijskim blazom.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

Opozarjamo!

Opustil, ozir. **PRESELIL** sem znano manufakturno trgovino pri Zmajskem mostu nasproti Jugosl. tiskarne

v glavni lokal A. Potokar, Vodnikov trg 2. Fabjanova hiša.

Radi združive obeh zalog se prodaja vse oblačilno blago do 10. avgusta po skrajno znižanih cenah.

* **Tkanina »Eternum«**, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufakturna Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

Iz Ljubljane

— **Državni izpit iz glasbe** so pred ljubljansko Izpraševalno komisijo ob koncu šolskega leta 1926-27 napravili: gđc. Marija Lachainer, gđc. Serajnik Liza (o odliko) in g. P. Gotfrid Ploj. Usposobilnostni izpit iz petja in glasbe za meščanske šole na o-npravili: gg. Hasl Dragotin, Kernc Leopold, gđc. Lovrec Zinka in g. Segula Josip (z odliko).

— **Izlet v Prago.** Definitivne prijave za izlet Umetnostno-zgodovinskega društva v Prago sprejema vodja danes od 11. do 12. ure v seminarju za umetnostno zgodovino na univerzi. Prijavni rok ne bo podaljšan.

— **Razne nesreče in nezgode.** Mizarškega pomočnika Ivana Kozina je predvčeršnjem povozil na Celovski cesti v Zapažah nekaj motociklist. Sunil ga je s prikloplnim vozom, da je padel na tla. Kozina se je k sreči poškodoval le neznatno, pač pa trpi 700 Din škode na obleki in kolezu. V Wolfovi ul. je v petek dopoldne neki tovorni avto mobil z blatnikom sunil in podrl na tla 67 letno Marijo Plevnikovo iz Šmartna ter ji zlomil sedmo rebro na desni strani. Ponesrečenko so odpeljali v bolnico. — V Grosuplem se je v nedeljo težje ponesrečil g. koleso in ni zapazil pred železniškim D. Z. Vozil je po glavni cesti z motornim prelazom zaprte prečnice. Katastrofa je bila tu. D. se je v svojo silo zaletel v prečnico, ki ga je odbila z vozila, da se je kakor mrtvec zvalil na tla. Motorno kolo je treščilo ob drevo in se skoro popolnoma razbilo. Nezavestnemu ponesrečenču so priskočili takoj na pomoč bližnji sosede, ter mu izprali rane in odrgnile. V Ljubljano je ponesrečenec prispel z večernim vlakom. G. D. se je moral takoj podati v bolniško oskrbo. — Al. Berčičev delavki v tovarni Saturnus je stroj v soboto popoldne zmekčal na desni roki prst. — Na Zaloški cesti pred hišo št. 6 je v nedeljo zvečer padel posestnik Fran Zupan, stanujoč v Društveni ulici št. 30 tako nesrečno s koleasa, da si je nalomil kost v desnem boku. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Umobolnež na ulici.** V nedeljo okrog 1. pomoči je prihitela do vsigeja stražnika Kavška na Sv. Jakoba trz vsa razburjena žena krojača, Justa Kovačeva, stanujoča v Križevniški ulici št. 11, ter mu povedala, da rozzaja tamkaj neznan človek, ki pobija šipe in strahovito kriči. Na poziv Kovačeve sta odhitela takoj na lice mesta policijski nadzornik in imenovani stražnik, in vpričo njih dveh se je razburjeni moški takoj pomiril. Pripovedoval je, da hoče na vsak način k svoji ženi, ki stanuje v hiši št. 6. Počista sta neznanca prišla ter ga odvedla na bližnjo stražnico, kjer so šele uvideli, da imajo posla z umobolnim bivšim plesarskim mojstrom Francetom Perkom, ki je zvečer pobegnil iz opazovalnega oddelka javne bolnice.

— **Druha »Ilijirac na Dunajski cesti 46,** ki prodaja premog, drva, koks in oglje, nam sporoča, da je bila v seznamu novih telefonskih naročnikov, ki smo ga nedavno objavili, izpuščena. Njena številka je 2820.

— **Kolo jahačev v Ljubljani je doletelo** za jahanje na lonži čas od pol 7. do pol 8. zjutraj in od pol 7. do pol 8. zvečer ob ponedeljkih, sredo in petkih. Ta čas je pač najbolj prikladen, dokler traja vročina in so dnevi dolgi. Interesenti se naj vedno javijo v jahalnici na Bleiweisovi cesti. Pol jahalne ure na lonži stane z učiteljem vred 20 Din.

— **Dr. Volavšek Josip zopet ordinira.** 1143

Iz Maribora

a— **Za realno gimnazijo.** Maribor je ostal v Sloveniji še edino mesto, ki je ohranilo čisto humanistično gimnazijo in pa prvotno realko. Splošna pa je želja staršev, da se tudi ta dva mariborska srednješolska zavoda modernizirata in gresta z duhom časa naprej ter tako preustrojata, da dobi tudi Maribor potrebam in duhu časa odgovarjajočo realno gimnazijo.

— **Avtobus zveza Maribor-Slatina-Radenci.** Vozni red novotvorjenega avto-prometa na progi Maribor-Slatina-Radenci, ki je v obratovanju šele par dni, se jutri deloma spremeni. Avtobus bo odsel odhajal iz Maribora popoldne, in sicer z glavnega kolodvora točno ob 15. Avto se ustavi tudi na Givnem trgu. Iz Radenci pa prihaja avto v Maribor ob 9. zjutraj. Ob nedeljah avto ne vozi.

Poslužite se inventurne prodaje

po znižanih cenah pri

A. Šinkovec nasl. R. Soss

a— **Avtobus zveza Maribor-Gradec.** Z ozirom na naraščajoči promet med mariborsko oblastjo in avstrijsko štajersko provinco, so se v merodajne strani pričela pogajanja za uvedbo rednega avtobusnega potniškega prometa med Mariborom in Gradcem.

a— **Docent dr. Iv. Matko** se je vrnil in ordinira v Slovenski ulici 4, od 1. avgusta t. l. 1118

a— **S kamenjem so ga obmetali in težko ranili.** O grdi razvadi mariborske dece v raznih predmestjih, zlasti pa ob Dravi, kjer otroci mečejo kamenje na ribiče in kopalce so listj že večkrat pisali. V soboto zvečer

Odvetnik

dr. Filip Kumbatovič

je otvoril svojo pisarno v novi Beraničevi hiši v Mariboru, Kralja Petra trg šte. 1 (I. nadstropje desno).

se je zopet pripetil tak slučaj. Pazivci so v bližini starega dravskega kopaljšča skoraj ubili 56 letnega mestnega delavca Al. Stanka, ki je zvečer zaspal na menki travi dravskega obrežja. Ko so ga opazili otroci, so hitro ugotovili, da leži tam neki ropar ter ga začeli bombardirati s kamenjem. Ko se je Stanka dvignil mu je priletel v glavo nad 1 kg težak kamen in ga onesvestil. Rešilni oddelk ga je pripeljal na njegov dom.

Iz Celja

e— **Rodni sestanek članov kraljeve organizacije SDS Celje** mesto je vsako sredo zvečer v kavarniški sobi Celjskega doma. Začetek razprav točno ob 20.30. Člani se pozivljajo, da se udeležijo sestanka v čim večjem številu.

e— **Sestanek kraljeve organizacije SDS Celje** okolica v soboto, 30. t. m. na Ostržnem je bil zelo dobro obiskan. Udeležili so se ga tudi domačini iz Ostržnega v takem številu, da se je sprejemni sestanek v vili ni shod, kateremu je predsedoval predsednik kraljeve organizacije g. V. Kukovec. Okrožni tajnik Drago Zabkar je podal obširno poročilo o političnem položaju, o delovanju dosedanjega parlamenta in o nalo-gah bodočih poslancev. K besedi so se t-gia silili še tovariši Misa, Ota in Frnc. Zborovalci so z zanimanjem in odobravanjem sledili izjavljanjem govornikov in se izjavili za stališče SDS.

e— **Objava nemške liste za državnozbornske volitve.** Zadnja Čiliterca objavlja kandidato listo za »Wahlkreis Marburg-CHN«. Mislimo, da krajev s temi imeni ni več v Jugoslaviji. Imena srezov navala Čiliterca pravilno, a dostavlja v oklepajih nemške nazive, kakor da bi bili ti kraji v Kml. V ostalem pa nimamo ničesar proti postavitvi nemške kandidatne liste, ker je to pač pravica vsake skupine. Nemci bi bili veliko manj izpostavljeni raznim polemičnim napadom, ako bi se vedno držali te linije in ne posegali v razračunavanje med slovenskimj strankami.

Iz Litije

i— **Učiteljske redukcije v našem srezu.** Zadnja ministrska naredba glede ukinitvenja razredov ni prizadela našega sreza, ki je menda odini, da mu ni črtan noben šolski razred. Paš pa so po zadnjem odloku prizadete 4 učne osebe v celem srezu. Dve poročeni učiteljici sta reducirani, ostali dve učni moči pa sta stavljeni na razpoloženje.

i— **Akcija za postavitve javne telefonske centrale v Šmartnem.** Šmarčani, kjer obrt, trgovina ter lesna industrija napreduje z vsjo naglico, da ne omenimo velikega razmahata sitarjevskega svinčenega rudnika, pogrešajo javne telefonske centrale. Te dni so se obrnili na poštno direkcijo v Ljubljani, s prošnjo, naj jim dovoli postavitve javne telefonske centrale. Organizatorji pokreta so nabrali tudi že več interesentov, ki si bodo uvedli kot podnajemniki telefon v lastne pisarniške prostore. Zelimo, da bo poštna direkcija upravičeno upoštevala prošnjo Šmarčanov in poskrbela, da bo jeseni telefonska progja že otvorjena.

Iz Trbovelj

t— **Osebnne spremembe na občini.** Po sklepu seje starešinstva, personalnega oddelka in plenarne seje občinskega zastopa, ki se je vršila preteklo soboto, je imenovan občinski nadredar g. Grossar za vojaškega referenta, dosedanjji vojaški referent g. Podernik pa za tajnika občinske ekspoziture v Hrastniku. Mesto občinskega nadredarja prevzame g. Franchetti. Odpuščena sta iz službe dva nižja uslužbenca.

t— **Zgradbo občinske stanovanjske hiše** v Hrastniku je županstvo podelilo zidar-skemu mojstru g. Ferencu v Trbovljah.

t— **Steklarska kolonija brez pitne vode.** V steklarski koloniji v Hrastniku je 130 družin, ki štejejo okoli 400 oseb. Nekaj neverjetnega je to, da so brez vodovoda. Voda dobivajo pri kemični tovarni, kjer pa je velik naval nanjo, tako da morajo čakati, kdaj pridejo na vrsto.

t— **Zlvinški in kranjski sejem** se bo vršil v Trbovljah v sredo, 10. avgusta.

t— **Kopanje v Trboveljici.** Pomanjkajne javnega kopaljšča v Trbovljah najbolj ilustrirajo dnevni prizori ob Trboveljici, kjer se kopljejo otroci v umazani, fekaliji polni vodi, n. pr. pod cementno tovarno. Nekoliko bolje je v Gaberskem.

Iz Kranja

t— **Kranjska nedelja.** Lepo vreme postaja sedaj vendarle naklonjeno tudi ob nedeljah. Toda ob lepih solnčnih nedeljah je v mestu po ulicah mrtvo, zapuščeno. Zato pa nastaja vrvenje na bregovih Save in Kokre. V letošnji kopalni sezoni se ni bilo toliko kopalcev. Živahno in zanimivo je bilo zlasti na Savi, kjer so bregovi in travniki odprti in obsejni. V globoko skruti, skalnati strugi tople Kokre — gorenjske Savinje pa je bolj romantično, intimno. Tu di ostala okolica je bila živahna in polna izletnikov. Šmarjetna gora postaja vedno bolj priljubljena in po pravici brez vsake reklame. Lepše razgledne točke po vsej Gorenjski ravnini in planinah je težko najti od nje. Obisk na bližnjih planinah pa stalno narašča.

t— **Znatno povečanje obrata v industriji »Jugoslovske«.** Industrijska podjetja beležijo v Kranju konstanten in razveseljuv napredek. Omenimo naj samo komeki nastalo in uspevajočo industrijo v tkalski panogi s tvornicami »Jugoslovske« in »Inteksa«. Poleg drugega je opaziti izredno gradbeno živahnost pri tvorniških objektih »Jugoslovske« na Gašterju. Sedaj gradijo nove objekte poleg obstoječih tkalnice v obsegu 2000 m² zazidane ploške. Dovršena tkalnica bo obsegala 1000 stolov in bo ena največjih podjetij v naši državi. V polnem obratu je tudi letos povečana tiskarna. Obrat v tovarni se vrši s polno paro, da zadostijo naročilom. V nekaterih oddelkih delajo v dveh smitih, isto nameravajo uvesti še v

ZASTONJ

dobite en par nogavic pri nakupu dveh oz. treh parov.

Inventurna prodaja pri

A. Šinkovec nasl. R. Soss

Din **8.-** meter šifona.

Inventurna prodaja pri

A. Šinkovec nasl. R. Soss

* **Železničarji se morajo izseliti iz vagonov.** Kakor znano, so železniške direkcije zaradi pomanjkajna stanovanj svojedobno bile prisiljene, da so v večjih mestih naše države morale dovoliti železničarjem nastanitve v železniških vagonih. Na ta način so železničarji okupirali veliko število vagonov, kj so jih težko pogrešali v prometu. Sedaj se morajo ti železničarji do 1. t. m. po odredbi prometnega ministra izseliti iz vagonov. Kolikor nam je znano, je direkcija za »vagonarje« v Ljubljani sezidala nekaj pritičnih hišic pod nasipom ob Vodovodni cesti. Za ostale pa namerava po naših informacijah tudi zgraditi slične stavbe na svojem svetu ob Dunajski cesti, v kolikor seveda radi pomanjkajna kreditov ne to imela vezanih rok. Mi smo prepričani, da direkcija niti kdo drugi ne bo tem brezstanovanjem vzel njihovih bivališč, dokler se na ta ali oni način ne naide rešitev tudi v tem vprašanju. Če pa jim direkcija odpelje »stanovanja«, tudi ne bo mogla zahtevati od njih, da vršijo svoje dolžnosti kakor bi morali.

* **Izseljevanje v Novo Zelandijo in naši izseljenci.** Nova Zelandija je ustavila dose-ljevanje do konca oktobra 1927. V informacija o položaju v Novi Zelandiji pričobuje-mo v naslednjem pismo, ki je postal eden izmed naših rojakov izseljeniskemu komisarjatu v Zagrebu. V tem pismu se sil-kajo razmere na odtodnem delavnem trgu takole: »V teku enega leta se je priselilo veliko število naših rojakov v Novo Zelandijo. Mnogo njih pa se nahaja v veliki bedi radi pomanjkajna dela. Industrija kaurške smole, pri kateri so bili v prejšnjih letih naši rojaki zaposleni in so se od tega tudi preživljali, je danes skoro propadla. Velik del naših ljudi se je vrnil v domovino in je brez sredstev, ker je industrija propadla, da bi našel zopet delo. Brezposelnost večja

Serravallo

Železnato CHINA-VINO

Vabimo voljo do jedi, okrepča hrca, zboljša kri in je rakovalenčno in malokrvnata zelo priporočeno od zdravniških svetovitel. Izobrnj obala. Nad 10.000 zdravniških priporočil. Dohi se v vseh lekarnah.

Gospodarstvo

Program pokrajinske razstave „Ljubljana v jeseni“

Letošnja pokrajinska razstava „Ljubljana v jeseni“ bo obsegala zlasti naše kmetijstvo v trgovskem pravcu. Razstavljeno sadje, zelenjava, med, maslo, sir, vino itd. bo namreč obiskovalcem napredaj v manjših in večjih količinah. Ljubljana v jeseni pa bo obsegala tudi druge važne panoge našega gospodarstva, kulture, higijene itd., zato bo gotovo vzbudila veliko zanimanje vseh slojev prebivalstva.

Prednjači Kmetijska razstava, ki bo obsegala:

Sadni oddelek, namenjen razstavi namiznega sadja, zlasti jabolk. Sadje mora biti skrbno odbrano, sortirano in pravilno vloženo v zaboje. Vsa razstava ima podati vzgled, katere vrste jabolk so najbolj pripravne za namizno sadje in kupčijo in kako je pripravljati in vlagati sadje v zaboje. Jabolka bodo razstavljena v ameriških zabojih, ki držijo okroglo 20 kg in se dobe pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Dopolnena je razstava tudi v drugih zabojih in sodih, ki odgovarjajo običajni teži 25 in 50 kg sadja.

Zelenjadni oddelek. V tem oddelku se ima razstaviti različna vrtna zelenjava. To bo prva razstava te vrste v Ljubljani. Zelenjadni oddelek naj pokaže, katere vrste in sorte zelenjave se pri nas z uspehom pridelujejo in so zato priporočljive.

Mlekarški oddelek bo obsegal naše domače izdelke sira in sirovega masla in ima namen pokazati naš doseženi napredek na polju sirarstva in mlekarstva. Obenem ima dati potrebno vzpodbudo za nadaljnji razvoj te važne gospodarske stroke. V tem oddelku bodo razstavljene najbolj znane sirane in mlekarne naše dežele in sicer s tem namenom, da se spozna veliko vrednost domačega pridelka in da se dela propaganda za izvoz sira in mleka.

Čebelarški oddelek. Ta oddelek bo obsegal pred vsem razstavo letošnjega medu in voska v prodajne svrhe, ravno tako pa tudi različno čebelarstvo orodje in panje. Letošnja letina medu ni najboljša, kar se tiče količine pridelka, vendar se bo dalo dobiti precej medu, ki bo napredaj.

Vinski oddelek bo obsegal le sortna vina v buteljkah. Točila se bodo obiskovalcem za poskušanje v malih kozarcih, pa tudi v interesu večjih odjemalcev, ki želijo priti do pristnih domačih buteljskih vin.

Na kmetijsko-strojni oddelek bodo razstavljene vse vrste kmetijskega orodja in strojev, ki jih rabimo pri poljedelstvu in travništvu, pri živinorejstvu in mlekarstvu, pri sadjarstvu in vrtnarstvu, pri vinogradništvu in kletarstvu itd. Razstava se bo udeležile domače in tuje tvrdke. Ta razstava bo nudila našim gospodarjem ugodno priliko za ogled in nakup izboljšane orodja in strojev.

Vrtnarsko razstavo prirede splošno znani ljubljanski trgovski in umetni vrtnarji. Ze lansko leto je ta razstava vzbujala največje zanimanje. Prirejena bo v velikem paviljonu »K« v izmeri nad 1000 m² ter bo lanskoletno po vsebini in aranžmaju še prekosila.

Razstavo plemenskih konj v zvezi z veliko jahalno in dirkalno dirko priredi Kolo jahačev in vozačev v zvezi s Konjarskim društvom v Ljubljani. Ta razstava se bo vršila že četrti na željo konjerejev, kakor tudi ljubljanskega občinstva.

V paviljonu »K« bo letos nameščena kulturna razstava Zgodovinski razvoj slovenskega gledališča. Prva razstava te vrste bo gotovo zanimala meščane in deželane. Razstavni material se že pripravlja. Prireditev bo dokazala, da ima tudi skromno slovensko gledališče svoje tradicije in da je njegov umetniški nivo na višini. V delno dekoracijo te razstave pa bo razstavljenih tudi nekaj umetnin slovenske upodabljajoče umetnosti. Uprava ljubljanskega velesejma se bo potrudila zbrati najboljša dela, ki bodo po ugodnih cenah stavljena obinstvu v nakup.

Higijensko razstavo priredi državni higijenski zavod s vojimi strokovnjaki. Razstava, ki je važna za vse sloje našega prebivalstva, bo prirejena in dopolnjena z novimi razstavnimi objekti in higijenskim preparati.

Radio razstavo amaterjev priredi Radio klub v Ljubljani. Radio amaterji se pridno pripravljajo in bodo razstavili aparate, katere so sestavili sami. Posebna ocenjevalna komisija bo preizkusila in pregledala radio aparate ter orzvala najboljšim delom več denarnih in blagovnih nagrad.

V kolikor bo ostalo razpoložljivega prostora v paviljonih zgradbah se bo namestilo razstavljalce, ki nameravajo razstaviti in duštrijske in obrtne izdelke onih blagovnih skupin, ki pridejo v poštev v jesenski seziji. Uprava velesejma bo zamogla sprejeti le malo število razstavljalcev, ker je razstavni prostor omejen.

Tudi za razvedrilo bo preskrbljeno z raznimi gugalnicami, vrtljaki, hipodromom, toboganom itd. Velesejmska uprava bo letos veselilni park še izpopolnila z ranzimi novimi atrakcijami.

Leteči dolgovi. Finančni minister je sklenil, da se imajo leteti dolgovi, ki niso našli kritja v proračunu, odnosno iz sredstev Blairovega posojila, kriti z državnimi boni, ki se bodo izplačali v teku dveh let. Obrestni mera teh bonov ni znana, pač pa je predvidena možnost lombardiranja teh bonov pri Narodni banki. S tem bo vsaj deloma pomagano številnim upnikom države, ki v nekaterih primerih že leta čakajo na plačilo. Ta transakcija bo služila le za delno kritje letelih dolgov, kajti te bonov se bo izdalo le za 150 milijonov Din.

Suša ogroža prehrano in izvoz. Beograjska trgovska zbornica je imela v nedeljo planarno sejo, na kateri se je razpravljalo skoraj izključno le o letošnji žetvi. Podpredsednik zbornice Stanojevič je poročal o letošnji žetvi ter jo primerjal z lanskim pridelkom. Beograjska zbornica je te dni sklicala anketno o žitvi v Srbiji, ki je soglasna v tem, da je kvaliteta pšenice sicer odlična, kvantiteta pa za 30 odstotkov neugodnejša kakor lansko leto; zadoščala bo le za lastno prehrano. Turščica kaže slabo; v nekaterih okrajih je ne bo niže za seme. Pridelke bo za 50 odstotkov manjši kakor lansko leto. Primanjkovalo bo tudi klaje za žvino. Zbornica je sprejela naslednje predloge: 1.) Naj se ukine uvoz carina na pšenico, koruzo, ječmen in fižol. 2.) Znižana železniška tarifa za pasivne kraje naj se razširi na celo državo. 3.) Pšenica naj se melje na 80% enotno moko ter prepove produkcija fine moke, s

čemer bi se moglo prihraniti nekoliko tisoč vagonov. Zbornica bo tozadevno sklepala še o nadaljnjih ukrepih.

Vprašanje centralne ladjedelnice na Jadranu. Kakor smo že na kratko poročali, se bavi minister za trgovino in industrijo z vprašanjem zgraditve centralne ladjedelnice na Jadranu. Soglasno s prometnim in vojnim ministrom je odredil komisijo strokovnjakov, ki ima nalogo na licu mesta na področju obalnega sektorja Šibenik - Trogir - Split najti glede na tehnične, strategične in klimatične okoliščine primerno mesto, na katerem naj bi se zgradila velika ladjedelnica. Ta industrija je naš trgovinski mornarici, ki šteje že preko 245.000 brutonov, in naši vojni mornarici zelo potrebna. Danes smo glede reparatur in renoviranja ladij skoraj popolnoma navezani na inozemstvo, pred vsem na italijanske ladjedelnice. V to svrhu potreben kapital je že od večih strani ponuden. Istočasno je predvideno zboljšanje naprav v ladjedelnici pri Kraljevici in v ladjedelnici vojne mornarice v Tivtu (Boka Kotorska).

Javna prostovoljna dražba. Dne 4. avgusta t. l. se bo vršila v prostorih Slovenske banke d. d. v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 1, z nadaljevanjem na Sv. Petra cesti št. 24 ob 9. dopoldne javna prostovoljna dražba inventarja Slovenske banke.

Pred končno rešitvijo vprašanja svobodnih con v naših pristaniščih. Po točnih informacijah iz Beograda je bila te dni imenovana posebna komisija zastopnikov finančnega ministrstva (generalna direkcija carin), ministrstva za trgovino in industrijo ter prometnega ministrstva, ki bo imela nalogo ugotoviti obseg in meje svobodne carinske cone na Sušaku in svobodnih carinskih osekov (punto franco) v Šibeniku, Splitu in Bružu. Komisija, ki bo pričela poslovanje 2. avgusta, bo izdelala detajlno poročilo s točnimi načrti ugotovljenih mej, na kar bo skupno s strokovnjaki zainteresiranih resorov izdelala specialni pravilnik o poslovanju in funkcioniranju teh svobodnih carinskih con.

Borze

1. avgusta.

Na deviznem tržišču ni bilo izprememb. Promet na ljubljanski devizni borzi je bil srednji. Čvrstejši je bil Berlin, ki se je trgovač po 135,8, dočim notira Italija neizpremenjeno 309. Ker je bilo nekaj privatne ponudbe, je Narodna banka intervenirala le v devizah na Curih in Prago. Na zagrebški borzi se je Italija trgovala po 309,25 do 309,125.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bil promet v Vojni škodi večji kakor običajno. Na aranžma se je Vojna škoda trgovala pa 344 - 344, 5, kasa po 344 - 345, za avgusta po 316, za sept. po 343,5. V bančnih papirjih je bil zabeležen le 1 zaključek.

Devise in valute.

Ljubljana. Berlin 13.515 - 13.545 (13.53), Curih 1093,5 - 1096,5 (1095), Dunaj 7.9931 - 8.0231 (8.0075, 8.01), London 275,85 - 276,65 (276,25), Newyork 56,7 - 56,9 (56,8), Pariz 0 - 223,25, Praga 168,2 - 169 (168,6), Trst 308 - 310 (309).

Zagreb. Amsterdam 22.766 - 22.826, Dunaj 7.995 - 8.025, Berlin 13.515 - 13.545, Budimpešta 9.9136 - 9.9436, London 275,8 - 276,6, Milan 308,2 - 310,2, Newyork 56,7 - 56,9, Pariz 221,75 - 223,75, Praga 168,2 - 169, Curih 1093,5 - 1096,5.

Beograd. Pariz 222,33 - 224,83, London 275,6 - 276,8, Milan 308,25 - 310,25, Dunaj 7.995 - 8.025, Budimpešta 9.905 - 9.985, Berlin 13.515 - 13.545, Curih 1093,5 - 1096,5.

Curih. Beograd 9,10, Berlin 123,475, Newyork 519,25, London 25,2125, Pariz 30,33, Milan 28,24, Praga 15,39, Budimpešta 90,525, Bukarešta 3,1675, Dunaj 73,075.

Trst. Beograd 32,15 - 32,65, Dunaj 258,80 - 263,80, Praga 54,15 - 54,65, Pariz 71,65 - 72,25, London 89,10 - 89,40, Newyork 18,3050 - 18,4050, Curih 352 - 356, Bukarešta 10,90 - 11,40.

Effekti.

Ljubljana. Celjska 197 - 199, Ljubljanska kredita 146 - 150, Merkantilna 0 - 90. Praštrediona 850 - 0, Kreditni zavod 160 - 0, Stavbna 55 - 0, Sešir 104 - 0.

Zagreb. Državne vrednote 84 - 85, Investicijske 50 - 51,25, Vojna škoda 344 - 345, kasa 344 - 344,5, za avgust 345,5 - 346, za september 343,5 - 349, bančne vrednote: Eskomptna 93 - 93,5, Poljo 15,5 - 16, Kreditna Zagreb 92 - 93, Hipo 56 - 0, Juro 90 - 90,5, Ljubljanska kredita 147 - 150, Etno 175 - 190, Praštrediona 850 - 890; industrijske vrednote: Našice Union 1600 - 1800, Gutmann 240 - 250, Danica 147 - 155, Slavonija 16 - 18, Drava 515 - 530, Sečera Osijek 480 - 485, Vagon 34 - 40.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza. Les: Tendence mlačna, zaključnih je bilo 5 vagonov in to 1 vagon smrekovih desk, paralelnih, ostrorobnih, I, II, III, fco vagn nakl. post. po 480; 1 vagon tramov po noti kulpa po 260; 2 vagona hlodov (smreka, jelka) od 25 cm sred. prem. naprej, I, II, fco vagn nakl. post. po 230; 1 vagon rezane mecesovine, fco vagn nakl. post. po 775. - Deželni pridelki: Tendence čvrsta; zaključena sta bila 2 vagona. Nudi se nova baška pšenica, 78 kg, 2%, brez doplačila, slov. post. mlevska tarifa, plač. 80 dni, promptna 347,5 - 350, za avgust, september pa po 355 - 357,5; nova sremska pšenica, 80 kg, 2%, promptna, plač. 30 dni, slov. post., mlevska tarifa po 345 - 347,5.

Novosadska blagovna borza. (1. t. m.) Pšenica: baška, 77-78 kg, 300 - 303; gornjebaška, 80 kg, 305 - 307,5; oves: sremski 190 - 200; baški 190 - 195; promet 6 vagonov. - Turščica: baška 204 - 205, za avgust 207,5 - 210; banatska 202 - 205; sremska 205 - 206; promet 42 vagonov. - Moka: baška 304 - 445 - 455; baška 320 - 425 - 480; baška 385 - 395; baška 335 - 345; baška 300 - 310; baška 280 - 290; promet 12 vagonov.

Dunajska borza za kmetijske proizvode. (30. julija t. l.) Nazadovanje terminskih težav v Chicagu in Budimpešti je povzročilo znatno zmanjšanje prometa na dunajskem tržišču. Ker je v pšenici ponudba za promptno nazadovale, je cena pšenici le nezatno nazadovale. Jugoslovenska pšenica se nudi le iz druge roke, ker so cene na jugoslovenskih tržiščih višje. V rži je bila ponudba večja kakor zadnje dni. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 89,75 - 40,75, madžarska 75 - 80 (80-82) 43 - 43,50; rž: marfeldska 35,75 - 37,25; ječmen: domači 36 - 40; turščica: 27 - 28; oves: domači 81 - 81,50, rumunski 29 - 29,50.

žena nobena pritožba in bo sklicana v prihodnjih dneh seja odbora, na kateri se bo izvršila volitev župana in obć svetovalcev. Sreški poglavar je prejel le en priziv proti volitvam v občini Veleosvo, ki ga je vložila oficijelna SLS.

Gasilne slavnosti v Kranju. Za prihodnjo nedeljo 7. avgusta so napovedane v Kranju velike gasilske slavnosti. Ob tej priliki se bo izvršila blagoslovitev motorne brigadne in avtomobila, ki ju je nabavilo tukajšnje Gasilno in reševalno društvo. Objavljen je že obsežen vzpored, iz katerega posnemamo, da bo dopolne promenade koncert, popoldne ob 3. uri pa blagoslovitev gasilnega orodja in defilacija gasilstva pred mestno hišo. Nato se vrši velika veselica in v okoli Narodnega doma.

Sport

ASK Primorje — prvak LPP-a.

Zmago odločile dame. — Ilirija zmaga v waterpolu. — Pomanjkljiva organizacija.

Po sobotnih skoraj enakovrednih uspehih obeh najmočnejših rivalov v vodnem sportu tu se v nedeljo ves dan tekmovala naša daljevala z vso energijo sodelujočih. Tekma je zopet privabila veliko število gledalcev, med katerimi pa je bilo mnogo zastojkarjev, tako da je bil dohodek iz vstopnine gotovo zelo majhen. Popoldne je bila blagajna otvorena pozneje, ko je bilo že mnogo gledalcev na prostoru. Tudi sicer je bila organizacija podsava zelo pomanjkljiva. Tekmovanje se je pričelo obakrat z najmanj enourno zamudo. Sodniški zbor ni funkcioniral tako, kakor bi pri prvenstvu moral. Podsavez ni preskrbel tekmovalcem startnih števil, ki so pri važnejših nastopih in številnih tekmovalcih absolutno potrebne. Velel tega se sodniki na cilju čisto niso mogli zediniti glede vrstnega reda na cilj dospelih plavačev. Zgodilo se je celo, da je jury kratkotalo o nekem plavaču, ki je prispel kot četrti na cilj konstatirala, da sploh ni plaval. Starter ni bil na mestu. Velel prepočasnega povelja se je večkrat zgodilo, da so nekateri plavači padli že pred strelom v vodo ter je nato starter, ne da bi čakal njihovega povratka, dal takoj s strelom znamenje za start. Seveda so bili vsled tega prizadeji znatno handicapirani pred ostalimi, ki so imeli visok in trden start.

V ostalem smo lahko z rezultati zadovoljni. Ljubljana je skoraj stala in je bila zelo topla. Posebno dobri so bili nekateri damski rezultati. Omeniti je predvsem izvrstno plavalke ASK Primorja sestre Prekuhovi in Trocvo, ki so največ pripomogle, da je klub dosegel prvenstvo. Izredno zanimiva je bila stafeta seniorjev 4 x 200 m, ki je bila poleg skokov gotovo najlepša točka prireditve. Pri waterpolo tekmah je odnesla zmago Ilirija, čije moštvo je v znanju prekašalo ostala moštva. Vsi so izvrstni plavači ter dobro obvladajo tehniko metov.

Publika je bila zelo glasna. Navijači so čisto prekoračili mejo dostojnosti, kar je treba obsojiti.

Dopoldanska tekmovalja:

100 m hrbtno juniorji: 1. Kovacič (P) 1:41,6, 2. Payer (I), 3. Lahajnar (I). (Točke: P 10, I 9).

100 m prsto juniorke: 1. Treo (P), 2. Jenko V. (I), 3. Jerina (P), 4. Kosce (I), 5. Wisjak (P), Zorc (P) diskvalificirana. (P 16, I 8).

200 m prsto seniorji: 1. Bleiweis M. (LSK) 2:46, 2. Medved (P), 3. Sevnig (I), 4. Kovacič (P), 5. Virant (I), 6. Lahajnar (I). (LSK 10, P 8, I 7).

1500 m prsto seniorji: 1. Trnkoczy (LSK) 32:2, 2. Gaberšek, 3. Pinterič, 4. Kozelj (vsi P), 5. Golob (I). (LSK 10, P 12, I 2).

100 m prsto seniorke: 1. Prekuh F. 1:36,6, 2. Prekuh A. (obe P), 3. Wohlfart (I), 4. Erbežnik, 5. Scherban, 6. Ogrin (vse P). (P 21, I 4).

Skoki juniorji iz 3 m deske: 1. Dolenc (I), izven konkurence dr. Kokaljeva (LSK) (I 10).

Popoldanska tekmovalja:

50 m prsto juniorke: 1. Treo (P) 40,6, 2. Jenko V., 3. Wohlfart (I), 4. Bukovec (P). (P 13, I 9). Točka je bila ponovljena vsled nepravilnega starta v soboto.

200 m prsto seniorke: 1. Prekuh F. 3:58,8, 2. Ogrin, 3. Prekuh A., 4. Erbežnik, 5. Jenko I. (vse P), 6. Kosce (I). (P 24, I 1). Krasen stil zmagovalke.

100 m prsto seniorji: 1. Medved (P) 1:17,8, 2. Šramel (P), 3. Jenko, 4. Lapajne, 5. Leskovec, 6. Sever (vsi I). Jenko in Sever, ki sta bila favorita za to točko, sta vsled padca v vodo mnogo izgubila pri startu. (P 15, I 10).

100 m hrbtno dame: 1. Prekuh A. (P) 1:43,2, 2. Wohlfart (I). (P 10, I 5). Ostra borba na cilju.

400 m prsto seniorke: 1. Ogrin 8:32, 2. Prekuh F., 3. Erbežnik, 4. Jenko I. (vse P), 5. Saplja (I). (P 22, I 2).

Stafeta 4 x 200 m prsto seniorji: 1. Ilirija (I Sever, Lapajne, Erbežnik, Jenko) 15:27, 2. Primorje I, 3. Ilirija II, 4. Ilirija III, 5. Primorje II, 6. Primorje III. (P 16, I 34). Napeta borba med prvima stafetama Ilirije in Primorja. Zmago je odločil že prvi plavač Sever, ki je pridobil proti Medvedu ca 30 m!

Stafeta 4 x 100 m prsto dame: 1. Primorje I (Prekuh F., Erbežnik, Scherban, Prekuh A.) 7:55, 2. Ilirija, 3. Primorje II, 4. Primorje III. (P 34, I 10).

100 m prsto juniorji: 1. Grilc (I) 1:31,6, 2. Payer (I), 3. Lahajnar (I), 4. Kolar (P), 5. Golob (I), 6. Kovacič (P). (P 4, I 21). Grilc in Payer sta zelo talentirana.

Skoki seniorji iz 3 m deske: 1. Kordež (I), 2. Antosijević (I), 3. Juntec (P). Državni prvak Kordež skoče skoro brezhibno. Tudi drugi mnogo obeta. (I 15, P 4).

Skoki seniorji iz 3 m deske: 1. Dolenc (I). Izven konkurence je skakala dr. Kokaljeva (LSK). (I 10).

Waterpolo. LSK Ilirija I 2 : 0 (1 : 0). Tekma se je vršila dopoldne kot zadnja točka. LSK je zmagal sigurno, imel pa je napram dobri obrambi Ilirije precej posla. Vratar Ilirije je bravurozno držal več težkih strelcov. Gole so zabil Bleiweis Marko in Medved Josko. — Ilirija II : LSK 6 : 0. Ilirija je dobila tekmo par forfait, ker LSK radi pomanjkanja igralcev ni mogel nastopiti. — Ilirija II : Primorje I 4 : 0 (2 : 0). Finalna tekma v waterpolu je končala z zaslužen zmago Ilirije, ki je nastopila v postavi: Kavšek-Seunig, Erbežnik-Kordelič-Kramaršič, Jenko, Sever. Zmago bi bila lahko mnogo večja, da ni imel najboljši šuter moštva Sever, veliko smole. Več ostrih šutov je šlo tik mimo gola ali v prečko. Napad je preveč forsiral desno stran Jenko-Sever, dočim je bil Kramaršič večinoma prost. Izvrsten je bil Kordelič. Vratar Kavšek je držal dve izredni bombi Medveda v krasnem stilu. Primorje je bilo ves čas v defenzivi. Kritje je bilo zelo pomanjkljivo. Opaziti je bilo, da večina igralcev ne obvlada tehniko metov. Gole so zabil v prvi polovici Sever in Jenko, po premeni pa Jenko in Kramaršič. Igra je bila zelo ostra; dva igralca sta se malone dejansko spoprijela. Sodil je g. dr. ing. Kramaršič.

Končni vrstni red v waterpolu je sledeči: 1. Ilirija II, 2. Primorje I, 3. LSK, 4. Ilirija I, 5. Primorje II. (I 26, P 14, LSK 8).

Skupno je doseglo ASK Primorje 267, SK Ilirija 232 in LSK 53 točk. Letošnje prvenstvo je pokazalo, da je plavalni sport postal zopet bolj popularen. Pripravi smo da bodo naši plavači lahko tudi na državnem prvenstvu stopili v isto vrsto z našimi brati ob morju.

Jugoslavija : Češkoslovaška

1 : 1 (1 : 0)

Nedeljska nogometna tekma med našo in češkoslovaško reprezentanco v Beogradu, ki je bila odigrana v znak sprave med obema savezoma, je končala neodločeno, v moralnem pogledu pa je naši emajstorici prinesla velik uspeh. Čehi so postavili svojo najmočnejšo postavo in so se morali prepričati, da nivoja našega nogometa ne gre podcenjevati.

Igra sama je potekla ob rekordnem postu gledalcev (10.000) popolnoma otvoreno. V drugi polovici so bili naši nekoliko na boljšem, vendar pa radi pomanjkanja vodje v napadu niso mogli dokazati svoje premoči v številkah. V moštvo so se najbolj obnesli Perška, ki je zabil v 40. min. prvega polčasa tudi vodilni gol, Ivković, Premerl, Poduje Šime, Popović, Radić in oba vratarja Mihelčič in Šifiliš (Sand, Sobotica), ki je moral početkom drugega polčasa nadomestiti težje bleziranega Mihelčiča. Gosti so imeli odlično obrambo in izbornega desnega krilca Kolenatyja. Napad vsled naše agilne obrambe ni mogel opraviti mnogo. Opaziti je bilo le odločnega Kratochvila.

Gol za Jugoslavijo pada po Perški v 40. min. iz Podujeve žoge s krila, gol za ČSR pa po Pucu v 1. min. drugega polčasa iz prostega strela.

Tekmo je sodil g. Ivančić iz Budimpešte prav dobro.

Deveto srečanje z enim izmed najboljših kontinentalnih nacionalnih moštev je prineslo našemu moštvo krasen uspeh, ki nam bo z ozirom na bližajočo se tekmo za srednjeevropski pokal znatno utrdilo renome in nas postavil v vrsto enako cenjenih srednjeevropskih moštev.

Poljska zmaga v lahki atletiki

s 94 proti 46 točkam

V soboto in nedeljo se je vršil v Zagrebu meddržavni lahkoatletski dvomatch med Poljsko in Jugoslavijo. Dočim je nastopila Poljska, ki je že itak v odlični formi, skoraj kompletna, je morala Jugoslavija na mnoga mesta postaviti rezerve. Gosti so dokazali, da so v lahki atletiki, a posebno v tekah, na višini srednjeevropskega razreda. V naši elitni so manjkali med drugimi dr. Perpar, Lojk, Slapničar, dr. Narančić, ing. Zgaga itd., tako da je bil ne-

gativen izid že v naprej započet. Vsekar je treba za druge take prilike po možnosti spraviti na krov vse, kar pride v poštev, ker sicer naš lahkoatletski sport ne more pridobiti na ugledu in kvaliteti.

Rezultati dvomatcha so bili naslednji: 100 m: 1. Szeznajch (P) 1:11; 2. Dobrowolski (P) 1 m; 3. Spahić (J).

400 m: 1. Weiss (P) 5:22, 2. Rothert (P), 3. Krajačić II. (J).

800 m: 1. Kostrzewski (P) 1:59,4; 2. Foryš (P) 6 m, 3. Krajačić I. (J).

1500 m: 1. Foryš (P) 4:14,2, 2. Jaworski (P), 3. Koren (J).

10.000 m: 1. Freyer (P) 33:33, 2. Szeletowski (P) 34:15, 3. Koren (J) 35:41,4 (nov jugosl. rekord!).

110 m z zaprekami: 1. Dobrowolski (P) 16 sek. (nov poljski rekord!), 2. Trojanowski (P) 1 m, 3. Jamnicki (J).

Skok v višino: 1. Jakupić (J) 175 cm, 2. Kalay (J) 170 cm, 3. Friszczyn in Mierzejewski (oba P) 170 cm.

Skok v daljavo: 1. Sikorski (P) 683 cm (nov poljski rekord!), 2. Spahić (J) 670 cm, 3. Kasperkiewicz (P) 664 cm.

Skok ob palici: 1. Adamczak (P) 361 cm, 2. Ferković (J) 350 cm, 3. Majtkowski (P) 340 cm.

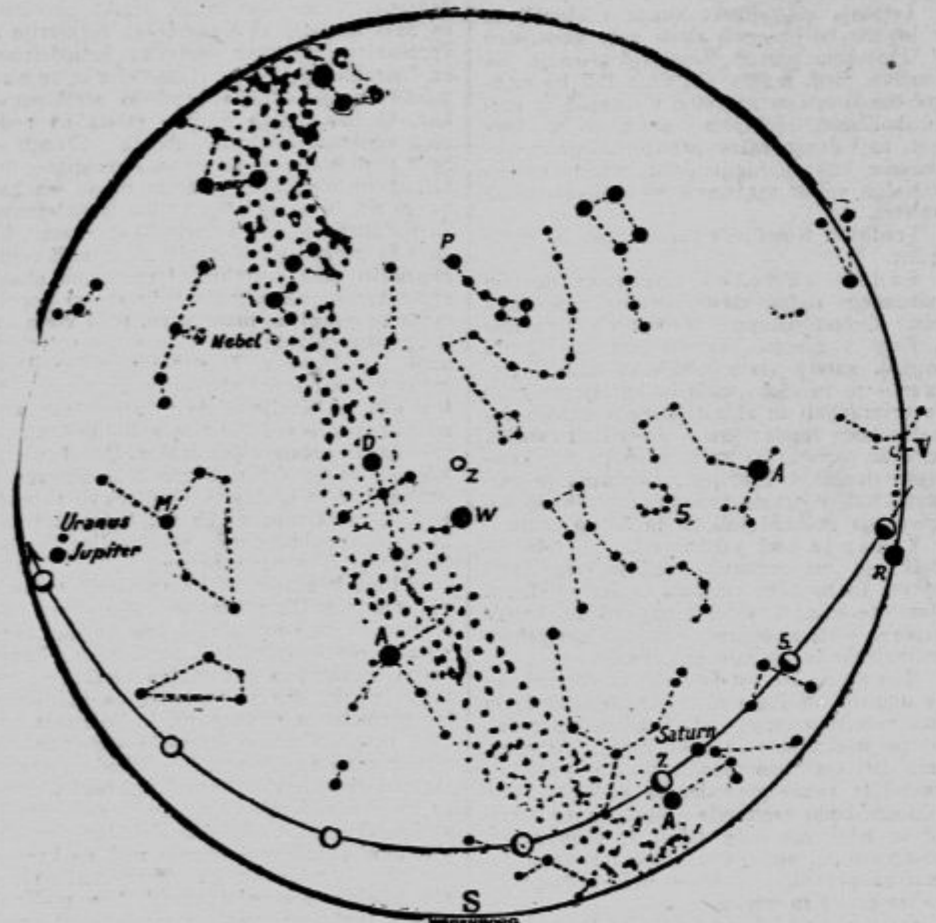
Met diska: 1. Baran (P) 41,99 m, 2. Ambrozi (J) 41,28 m, 3. Gorski (P) 39,38 m.

Met kopja: 1. Messner (J) 53,69 (nov jugosl. rekord!); 2. Smakulski (P) 53,09 m, 3. Gašpar (J) 50,39 m.

Met kroglice: 1. Ambrozi (J) 13,065 m, 2. Gorski (

Iz življenja in sveta

Nebo v avgustu

Zgornja slika nam kaže nebo, kakršno je na začetku meseca. Luno vidimo v večernih urah nizko nad obzorjem, kar si razlagamo tako, da se luna suče okoli Zemlje v skoraj isti črti kot se suče Zemlja okrog sonca. Zato je v poletju tam, kjer je sonce pozimi, to je nizko nad obzorjem.

Izmed planetov vidimo zvečer Vennero ali večernico, ki doseže dne 5. avgusta svoj največji blesk. Oddaljena je od Zemlje 60 milijonov km., v daljnogledu je podobna ozkemu luninemu srpu. Zatonje v začetku meseca ob 21. uri, koncem meseca pa že ob 18 in pol. Najdemo jo brez težave na zahodnem nebu brž po solnčnem zatonu. Mars izgine iz našega vidokroga takoj po Solncu. Saturna bomo našli skoraj na istem mestu kakor prejšnji mesec. Sicer se Saturn in Mars pomi-

kata vedno bolj na vzhod. Saturn se obrne enkrat v teku 29 let. Zdaj je oddaljen od Zemlje približno pol milijarde km. Zatonje okrog 24. ure. Jupiter se obrača proti zahodu in je v daljavi kakih 600 milijonov km. Od ostalih planetov lahko vidimo Merkurja, ki se pojavlja zjutraj pred solnčnim vzhodom na vzhodnem nebu.

Izmed zvezd stalnic je posebno zanimiv pogled na meglo v ozvezdju Andromede. Vidi se s prostim okom kot slab oblček. Spada med spiralne meglice in je od nas tako daleč, da bi svetloba potrebovala tri četrtilijona let, preden bi prišla k tej nebesni točki. Dalje se vidi v avgustu ozvezdja Orel z blestečim Atairom, Pegaz, Perzej, Voznik s sijajno Kapello, Labud z Danebom, Bootes z Arkturjem itd.

Kaj poroča Sven Hedin

Švedski svetovni potnik dr. Sven Hedin se nahaja že pol leta na novi ekspediciji v centralni Aziji. Sprva je imel težkoče s svojim potovanjem, ker mu je nagajala meščanska vojska na Kitajskem. Šele po velikih ovinkih je dobil vse potrebne dokumente ter se dobro založen z vsemi potrebnimi izkazili, podal na pot. Mesec julij je prebil v Mongoliji. Za taborišče si je izbral Hutertu.

Na tej ekspediciji spremlja Svena Hedin večja družba znanstvenikov in učenjakov. Med njimi so vremeno- in prirodoslovci, arheologi in drugi. Ekspedicijska je doslej odkrila več neolitskih in paleolitskih bivališč in tudi temelje velikega kitajskega zidu, ki datira še iz 3. stoletja pred Kristom.

Koncem julija se je ekspedicijska pomaknila v treh kolonah dalje proti Utrumpsku, Sven Hedin je s svojim spremstvom v sredi. Članje ekspedicijske se bavijo zelo obširno s trigonometričnimi in topografskimi merjenji.

Hedinovo taborišče je po številu šotorov in ljudi prav čedna naselbina. Steje namreč 23 šotorov, 66 mož in 292 kamel. Vse najdbe pripadajo po dogovoru švedski državi, ki je podjetej gnotno podprla in ga omogočila. Kitajska vlada gre ekspediciji v vsem na roko in je po zadnjih neprijetnostih celo opustila sleherni kontrolo. Sven Hedin namerava ostati v centralni Aziji še več mesecev in bo sledečega pol leta odrinil v kraje, ki so popolnoma odrezani od sveta.

Podzemno jezero v Franciji

Blizu vasi Isaut de l'Hoval v južno-francoskem departementu zgornje Garone je odkril uradnik Norbert Castret doslej popolnoma neznanu podzemno reko z ledeno vodo. Pogumno je krenil s čolnom naprej po reki in došel k precej obseznemu jezeru. Ozemlje je kraško in ima na več mestih jame z apnenčevimi kapniki. Raziskovalec je prebil notranjo steno neke take jame, ki se mu je zdela posebno značilna. Skozi prvo luknjo je opazil v notranjosti velik prostor, zato je delo nadaljeval in došel končno v podzemni svet, ki je bil doslej povsem skrivit človeškim očem in ki nemara skriva razne za znanost vrlo važne ostanke. Reka je dolga 1 in pol km. Iz njene bližine dobiva vas po vodovodu izbornu vodo.

Kitajci zapuščajo boljševike
General Fjujujsjan, poveljnik uhanske armade, ki je nedavno zapustil boljševike.

J. Jerom:

Naša dekleta

Trst, Gorica in vsa ostala mesta v naši Juljski krajini so polna slovenskih deklet. Tudi Benetke, Milan, Florenca, Rim jih imajo precej. Menda skoro ni mesta v Italiji, kjer ne bi bilo nobene. Ne samo zaradi tega, ker naša dekleta daleč silijo po svetu. Tudi ljudje, tujci, ki so spoznali pridnost, poštenost in delavno moč naših deklet, jih iščejo.

Poznamo odlične aristokratske rodbine, ki iščejo samo slovenskih služkinj in so zadovoljne z njimi. Ni čuda tedaj, da naša dekleta zelo lahko dobé službo in so po večini zadovoljne v njih. Med srednjimi italijanskimi sloji jih služji razmeroma zelo malo.

Beg v mesto. Odtujitev grudi. Sram jih je kmečkega dela. Požirajoči valovi tujega mesta, v katerem ginejo naprejši cveti naših deklet.

Poznamo te začetne kitice naše pesmi. Tolikokrat smo jih že peli in jih bomo še. Poznamo vse nevarnosti. Vemo, kaj je v preteklem času gnalo naša dekleta v mesto. Pogosto so delala to brez pravega vzroka. Domači grudi je nedostajalo pridnih delavk, dekleta pa

Pojačano delovanje Vezuva

Opazovalnica na Vezuvu poroča, da je začel Vezuv po osemmesečnem odmoru zopet krepko bruhati. Ljudje, ki se držejo v bližino žrela, lahko čujejo močne detonacije in eksplozije. Iz žrela se vale gosti dimi, plamteči oblaki pa razsvetljejejo okolico s krvavo rdečim žarom.

V soboto dne 30. julija ob 1. ponoči so se začele valiti z odprtine velikanske množine lave. Tekoča masa se je razlila 1 km na široko. Ljudje se je polastilo veliko vznemirjenje. Lestve, ki vodijo z vrha vulkana proti žrelu, so zgorle, potresni aparati, ki beležijo pojave ognjenika v neposredni bližini Vezuva, so takisto zapadli uničeni.

Tekom prvih 16ih ur je Vezuv izbruhal nad 2 milijona kubičnih metrov lave. Prebivalstva se je polotila razumljiva panika. Ljudje se boje, da jim preti katastrofa, kakršna je zadela prebivalce teh krajev januarja l. 1916. Takrat je ognjenik napravil velikansko gnotno škodo in je zahteval tudi mnogo človeških življenj.

Mati pogrešanega francoskega letalca Nungesserja

Papežev avtomobil

Papež Pij XI. je pred kratkim dobera presenetil svoje vaticanske podanike.

Nekaj dni je tega, kar je papež kar na lepem opustil svojo tradicionalno karoso in sedaj se vozi v avtomobilu, ki so mu ga bili poslali verniki iz Milana.

Kako da je sveti oče tako nenadoma porušil dolgoletno tradicijo? Ob neki priliki so se mu splašili konji in le malo je manjkalo, da se ni papežu primerila težka nesreča.

Pij XI. je tedaj uvidel, da so moderna prevozna sredstva slednjim le bolj zanesljiva in manj nevarna kakor srednjeveški vehikli in sedaj se vozi le še z avtomobilom.

Po sliki jo je spoznal

Zavarovalni uradnik Isaak Baskowitz iz Texasa (USA) je ravno kasiral pri nekem posetniku zavarovalno premijo, ko je slučajno vzbudil njegovo pozornost ilustriran koledar, ki je visel na steni. Na kartonu tega koledarja se je nahajala fotografija brhke mlade deklice, ki ga je iznenadila. Zdelo se mu je, da je bila podobna njegovi mlajši sestri, ki ga je od nje ločila ruska revolucija pred desetimi leti. Sklenil je torej, da pride stvari na vsak način do dna.

Na koledarju je bilo natiskano ime litografa, ki ga je bil izdal. Baskowitz se je nemudoma podal k njemu in tam je zvedel, da je model portreta v resnici njegova sestra Gertruda, ki ima danes osemnajst let. Srečni brat je brez odlaganja sedel v vlak in se odpeljal v Newyork, kjer je našel svojo toliko let pogrešano sestro, o kateri se že davno ni več nadejal, da jo bo še kdaj našel živo.

mladeniči, ki so prihiteli v mesto, da se sestanejo z njimi. Grejo v kinematografe, redko v gostilne, raje na ples...

Pristopiš k njim in jih vprašaš: »Ve ste pa slovenska dekleta.«

Navadno molče in smeje se gledajo vate. Nekatera, ki je bolj drzna, odgovarja.

»Ali vse služite v mestu?«

Vse, do zadnje vse!

»Pri Slovencih?«

Samo ena pri neki slovenski družini, vse druge pri Italijanih. So še take, ki služijo pri Slovencih, ali jih ni prav veliko.

»Kje raje služite, pri domačih ali pri tujih ludeh?«

Kakor človek pogleda, kakopak. Časih so tudi Italijani izvrstni ljudje in jih imajo radi, Seveda, če bi šlo na izbero, je vedno boljše pri domačem človeku, lažje se razgovoriš, občevanje je v mnogocem priskrajše. Dobé se knjige, časopisi...

»Ali vas Italijani kdaj zaničujejo zaradi narodnosti?«

»Tega ravno ne, ali saj veste, kakšni so. Ne slišijo radi tujega jezika. Vendar pa čitamo, Casih kupimo »Edinost«, imamo »Ženski svet...«

»In v družta ne zahajate? K Slovencem?«

Ni ose zlato kar se sveti,

tudi vsaka srečka ne zadene. Dejstvo pa je, da mora biti vsaka druga srečka izžrebana. Toliko možnosti, da pridete do blagostanja in sreče nudijo samo srečke drž. razredne loterije, ki jih prodaja za Ljubljano in vso Slovenjo

Zadružna hranilnica, r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta številka 19.

Zrebanje II. razreda se bo vršilo že 8. t. m. in naj nikdo ne odlašaj z nakupom, kdor misli pristopiti v naš krog igralcev, ker je srečk malo na razpolago.

S hipnozo razkrit zločin

Hipnoza se je že v več primerih dobro obnesla za razkritje kake skrivnosti. Na Madžarskem pa je te dni storila veliko uslugo kriminalni policiji, ki je zaman iskala nekega morilca. V noči od 21. na 22. julija je bila v Debrecinu umorjena vdova Kiss. Morilec je tako spretno in premišljeno opravil svoj krvav posel, da ni ostalo za njim nikakih sledov. Policija je obtičala pred uganko, ki je niso mogli razvozlati niti njeni detektivni niti policijski psi. Že se je mislilo, da bo ostal krivec za vedno prikrit.

Tedaj pa je prišel v Debrecin neki hipnotizer in hipnotiziral ondotnega drogerista. Le-ta je v tranzu izpovedal, kako se je zgodil zagonetni umor in je napotil detektive v morilnikino stanovanje. Dognalo se je, da gre za neko Tothovo, ki je tistega dne, ko se je zgodil označeni zločin, izginila neznano kam. V njenem stanovanju so res našli okrvavljeno obleko in ključ od stanovanja vdove Kiss.

Začetnica dečje frizure umrla

V Parizu je umrla te dni slikarka Louisa Abbemova, ki sicer ni oficijelno priznana za začetnico dečje frizure, ki pa ji po vsej pravici gre ta sloves, čeprav je bila več kot 20 let osamljena v boju za kratke lase. Abbemova je bila intimna prijateljica znamenite francoske igralka Sare Bernhardove, katero je spremljala na vseh njenih turnejah in sikala v vseh mogočih kostumih, situacijah in pozah. Z njo je zahajala v prve pariške salone, kjer je okrog leta 1900, vzbudila izredno pozornost in zgražanje, ker se je pojavila z ostrženimi lasmi. Trudila se je, da bi druge dame krenile za njo, ali takrat še niso bili ugodni časi za tako »revolucionarno« novotarijo. Abbemova, ki je živila zadnja leta v popolni osamelosti, tako rekoč le od spominov na svojo prijateljico »božansko« Saro, je šla v posnemanju moških do skrajnih meja. Se letos je hodila po pariških ulicah v moški obleki in s križem častne legije na prsih. Z njo je umrla ena izmed uglednih francoskih sufražetek.

Življenje visoke dame v številkah

Bivša dvorna dama ruskega carja grofica Lambsdorfova je bila za mladih let vesela, življenja polna žena, vendar pa nekam čudskih nagibov. Tako je n. pr. natančno zapisovala razna svoja dejanja in si pripravila za stara leta obsežno statistiko. Najbolj intimnih števil sicer ni objavila, vendar pa so tudi objavljeni podatki dovolj zanimivi, saj take statistike ne dobiš zlahka.

Preden se je grofica Lambsdorfova poročila, je dala 18 snubcem koš. Šele 19. je vzela. Pred poroko je obiskala 225 plesov, po poroki pa 375. Kot omoženi ženi ji je dvorilo 272 častilcev. Izmed njih je 150 mislilo povsem resno, ker so jo nagovarjali, da naj se razporeči in z njimi omoži. Stala je tedaj dokaj pogosto pred težko izbiro, vendar pa je bila kos vsem skušnjavam, vsaj v kolikor je šlo za razporoko. Sto častilcev je pretlo, da bodo zavoljo njenega trdega srca storili samomor. V tej obilni zbirki moških so prijali lepi

Strah motociklistov

in avtomobilistov je cestni prah. Ta strah lahko vjamete v »Baiazo« preobleko, ki ohrani obleko popolnoma čisto in stane prav malo denarja. Dobite jo pri tvrdki DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

»Če imajo predstave... seveda...« Tu zija vrzel za nas. Mi nimamo pravega središča za naše služkinje. Imeti bi morali po mestih, kjer je obilo naših deklet, središča, kjer bi se zbirale ob nedeljah. Knjižnico, čitalnico, zabavišče... Še marsičesa nimamo...

In končno zadnje vprašanje:

»Kako da je v mestu toliko slovenskih deklet? Kako, da vas ne drži doma?«

»Še tisti, ki so doma ostali, nimajo kaj jesti.«

Ta odgovor drži. Napreje ne morete. Zoper bedo ni pomoči. Naši ljudje morajo za kruhom. Moški ga težko dobijo, preveč je konkurence, iščejo ga ženske.

Vendar ta dekleta za nas niso izgubljena. Niti ena ne pozabi slovenskega jezika, niti se ga sramuje. Če je kaka izjema, le potrjuje pravilo.

Več nevarnosti je za tiste, ki se v mestu seznanijo s kakim Italijanom in ga poročijo. Te so navadno izgubljene. Takih primerov je pa tudi precej.

J. J.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

grofici samo trije kot prijetni družabniki in zares inteligentni možje.

Zanimiva je tudi plesna statistika. V vsem svojem življenju je plesala 29340 »contredans«, 4500 valčkov in 600 polk. pri čemer je izmenjala 1700 plesalcev. Izmed teh jih je zabeležila 1200 kot »rojene bedake«, samo 300 jih je bilo dolgočasnih, kar je že višja stopnja, pot k boljšemu. Zgolj 23 partnerjev je označenih v grofici statistiki za elegantne in duhovite. Sama je izračunila, da je prevalila na parketu 20.000 km.

Za petrograjsko visoko družbo pa njene številke niso nič preveč laskave.

Znak časa

Zadnjič sta očka in mamica pripeljala svojega štiriletnega sinčka v urad »Švedske družbe za zračni promet« v Stockholmu. Pripovedovala sta, da morata otroka poslati v Kalmar (na jugu dežele), a ker ga sama nista mogla spremljati, sta se bala prepustiti ga samega ladji ali železnici. In tako sta se odločila, da ga odpremita na počitnice v avijonu.

Družba jima je rade volje ustregla. Prevzela je dečka in ga poslala na letalo, ki se je baš pripravljalo za odhod. Prevoz se je izvršil brez vsakršnih neprilik. Trajal je jedva nekaj minut.

Ta zgodba svedoči, kako veliko zupanje ima švedsko občinstvo v zanesljivost letalskega prometa. Umljivo: družba je s svojimi letali premerila od leta 1924 nad milijon km, to je petindvajsetkrat obseg ekvatorja, in na vseh njenih vožnjah se ni doslej primerila niti ena nesreča.

Žaba bi rada prekosila vola

»Aquila Italia«, glasilo italijanskih fašistov v Švici proglašja v zadnjem svojem uvodnem članku prošlega tedna ves svet za barbarsko zalego, od katere se nima Italija česa naučiti. Izven meja Italije, pravi list, žive samo barbari. Za fašista je barbarsko vse, kar prihaja od zunaj: politika, gospodarstvo in tudi umetnost. Vse tuje kulture so Italiji škodljive in vseeno je, če gre tu za Wagnerjeve opere, za rusko literaturo ali za Einsteinovo relativitetno teorijo.

Tuja filozofija vpliva škodljivo na razvoj italijanske duševnosti, nadaljuje člankar. Nietzsche, ki je propagal nadčloveka, je v primeri s povprečnim Italijanom današnje dobe pritiklavec. Njegov nadčlovek ne more biti ideal nobenemu fašistu, kajti vsak fašist pa prekaša.

Italijani — zaključuje list svoja izvajanja — so edini narod na svetu, katera je narava obdarovala z duhom originalnosti. Za italijansko pleme ni na svetu nič nemogočega.

Pristavili bi lahko: začenši pri fašizmu in njegovem duševnem očetu...

Leto katastrof

To je, pišejo, leto 1927. Že deset in desetletja ne navajajo statistike toliko nesreč kakor letos. Naj nas o tem prepričajo nekatere številke:

Od 1. januarja do 15. julija so bili:

Potresi: dne 5. januarja, 4. februarja, 4. marca, 4. aprila, 2. maja, 1. junija in 1. julija. Bilo jih je skupaj 27.

Snežni viharji: dne 4. januarja, 2. februarja, 1. marca in 2. aprila — vseh skupaj 9.

Cikloni in tornadi: dne 5. januarja, 10. februarja, 7. marca, 6. aprila, 4. maja, 5. junija, 1. julija — skupaj 38.

Viharij in neurja: 1. januarja, 1. marca, 3. aprila, 9. maja, 5. junija, 6. julija — skupaj 25.

Poplave dne: 2. januarja, 3. februarja, 7. marca, 8. aprila, 11. maja, 3. junija, 3. julija — skupaj 25.

Izbruhi in vulkanov: dne 1. januarja, 1. februarja, 2. marca, 2. aprila — vseh skupaj 6.

Od 196 dni je bila 136 dni nesrečnih. Katastrofe so zahtevale mnogo žrtv: 6371 mrtvih, 9849 poškodovanih ljudi in 66.845 porušenih stavb. Viharij so najbolj poškodovali trtne nasade v Normandiji in na Marni. Katastrofalni orkan so bili v zadnjem času na nizozemsko-nemški meji, najhujše poplave so zadele Ameriko — nekoliko milejše pa evropske države; v Angliji je prestopila bregove Temza, v Franciji Rhona, Loira in Garonna. Materijalna škoda vseh teh katastrof se ne da določiti in gre v stotine milijonov.

× Rekord, ki ni rekord. Ameriški avijatik Champion se je te dni vzdignil s svojim hidroplanom, hoteč doseči nov višinski rekord. Vzpel se je do približne višine 14.500 metrov, nakar se je jel spuščati. Iz neznanih vzrokov pa se je letalo vnelo: Champion je skočil pravočasno na tla in rešil s smrtno nevarnostjo enega od obeh barografov, boječ se, da mu sicer ne prižogjo rekorda. Toda ko so barograf kontrolirali, so dognali, da je Champion dosegel višino komaj 38.900 čevljev (11.856 metrov). Z njegovim višinskim rekordom torej ni nič ostalo pa mu je tolažba: dosegel je višinski rekord za hidroplane in s tem potolkel svoj lastni rekord (11.197 m), ki ga je postavil prejšnji mesec. — Z aeroplanom se je doslej najvišje povzpeli Francoz Callizo: 12.422 metrov.

Kdor le more naj nakupi izborna oblačila

pri tvrdki Fran Lukič, Pred škofijo št. 19, ki odprodaja priznano najboljša oblačila za gospode, dame in deco za vsako ponujeno ceno, ki naj vsaj malo odgovarja fini kvaliteti blaga in nakupni ceni. — Ker mora tvrdka lokal izprazniti je torej le malo časa dana ugodna prilika.

Dijaški dom v Ptuj

Dijaški dom v Ptuj, ustanovljen pred 27. leti v svrhu čim boljše afirmacije germanstva v Ptuj in okolici, vrši po prevratu vzgojno, kulturno in nacionalno delo v prid našega naroda. V zavodu, čigar pedagogično vodstvo je izročeno aktivnemu profesorju, ki je v enaki lastnosti deloval več let v znamenitem »Landeserziehungsheim« v Grinzingeru na Dunaju in ki mu je pridelenih več prefektov, se sprejemajo dijaki pujske države realne gimnazije, pa tudi učenci meščanske šole.

Učni uspehi so bili v preteklem šolskem letu zelo povoljni. Izmed 70 gojencev ni nihče izgubil celega leta, tudi ponavljajnih izpitov je malo. Tistim, ki navzile splošni medsebojni pomoči v učnih urah ne dosežejo v šoli ugodnih rezultatov, se preskrbe pomožni učitelji.

Zdravstveno stanje je zelo zadovoljivo; dejstvo da v mestu samem ni tovarn, čisti zrak, zdrava okolica in lega posloplja tik nad Dravo ugodno vplivajo na telesni razvoj gojencev. Zavod ima lastno bolnišnico sobo, bolniško strežnico in lastnega hišnega zdravnika, ki bo od prihodnjega šolskega leta dalje mesečno vršil zdravniško preiskavo med gojenci.

Gojenci imajo na razpolago lastno razsežno igrišče na desnem bregu Drave, ob slabem vremenu pa jim nudi dovolj prostora obširna igralnica v zavodu, pripravna tudi za pevske, godbene in gledališke prireditve, ker je v njej adaptiran dobro opremljen gledališki oder. Lepa knjižnica, ki obsega večinoma dela leposlovnega vsebine, nudi dijakom obilo duševnega razvedrila. Dijaški dom ima tudi radio postajo. Za gojence višjih razredov se bo letos kupil biljard. Godbeni pouk dobivajo dijaki v Glasbeni Matici (klavir, violina), kjer je bilo letos vpisanih 30 gojencev, v drugih glasbilah pa se lahko izučijo v zavodu samem, ki ima tudi lastni orkester (30 gojencev) pod vodstvom g. Fr. Tučka. Orkester je priredil v minulem letu več intenzivnih produkcij; prostovoljni prispevki pri teh produkcijah so podprli Dijaško kuhinjo z 2.000 Din. Letos se bo v zavodu ustanovil tudi pevski zbor v okrilju Glasbene Matice.

Med lanskimi gojenci je bilo 11 Ljubljančanov. V prihodnjem šolskem letu bo na razpolago še nekaj lokalov, tako da bo imel zavod prostora za 100 gojencev. Sedaj je prošil še 30 mest. Prizidim in manj premožnim se dovoli popust v hranarini. Kdor želi natančnejših podatkov, naj se obrne po prospekt na vodstvo Dijaškega doma v Ptuj.

Naši onstran granic

Napad na italijanskega vojaka. Tržaško fašistično glasilo poroča, da so trije neznanji ljudje napadli italijanskega vojaka Del Negro od 8. alpskega polka na gorovju nad Trbičnem, kjer se vršijo vojaške vaje. Vojaki vršijo posamezno proizvodovnja. Oni trije neznanzi so ga zalotili, ko je šel na stran, zvezali so ga in mu vzeli puško ter vse, kar je imel količjak vrednega pri sebi. Rekli so mu baje: »Vi Italijani, niste vredni, da tepate to našo zemljo!« Vršil se sedaj velik lov na napadalce, katerih pa doslej še niso izsledili.

V Šempetru na Krasi so izginili po ukazu fašističnega direktorija vsi slovenski napisi. Fašisti so dobili ukaz, da morajo razviti med drugodroci široko propagando za italijanizacijo priimkov. V morake kopeli so poslali pet slovenskih dečkov in deklic iz fašistične organizacije.

K italijanizaciji priimkov. Velike tvrdke se branijo italijanizaciji svojih priimkov. Kaj naj stori na primer Cosulich in številni drugi? »Popoko di Trieste« pravi na to, da stara znana podjetja lahko pridržijo v svoje poslovne svrhe stare priimke, toda za domačo hišo morajo biti priimke italijanski. Potem takem bi imeli veliki podjetniki po dva priimka! Fašistično glasilo izvaja, da se morajo ravnati po njegovem nasvetu, ako se čutijo v resnici Italijane.

V Istri je polno vojaštva. Vršijo se tudi tam manevri, ki bodo trajali nenavadno dolgo časa. Okoli Pazina je mnogo pešpolkov in artiljerije.

Učiteljski zrelostni izpiti. Zrelostni izpiti na goriškem in tolimskem učiteljski su končani: S tolimskega učiteljskega je bilo dijakov in dijakinj 29, izdelali pa so samo štirje: Kovaršč Ljubomir iz Trsta, Srebrnič Elka iz Solkana, Lavrenčič Milka iz Podrage in Troha Fani iz Trsta. Osem je reprobiranih do jeseni, drugi so padli. Z goriškega učiteljskega je bilo kandidatov 56, med njimi 10 Slovencev. Izpite je preстал Murovec Stanko iz Podmelca.

Cesto od Kobarida do Bovca popravljajo že dolgo časa in zelo temeljito. Slabe mostove podirajo, odpravljajo klanca, tako da bo cesta krasna in zložna. Obmejne ceste se bodo povsodi popravile in zboljšale iz prometnih in vojnihih ozirov.

Mali oglasi

Use pristojbina je uparila bi obnam z naročilom, sicer se oglasi ne priobčajo. Čekovni račun pošite hranilnico Ljubljana, št. 1842.

Mali oglasi, ki služijo v porredovalni in socialni namene občinstva, vraka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—. Pristojbina za sifro Din 3.—.

2 gosposdičnj 2 gosposdi ali mlad zakonik par sprejemem takoj na hrano in stanovanje v sredini mesta. Cena mizka. — Naslov v oglašnem oddelku «Jutra». 22498

Sobico (kabinet) skromna, s posebnim vhomom liše solidno udelež v centru za 1. september. Ponudbe s navodbo cene na oglašni oddelku «Jutra» pod «Skromna». 22465

«Odiseos» — Dol Dvigajte pismo. 22516

Prodajam

Kolesarji!

Dvokolesa v ceni zelo padla Pneumatiki Michelin. Dunlop. Ceniki franco. Prodaja na obroke F. Batelj, Ljubljana, Karlovaška cesta 4. 150

Spalnico

otomano in salonsko garnituro, popolnoma novo, radi pomanjkanja prostora zelo ugodno prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22443

Drva

hrastove parketne odpadke od šage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Šegetič, Ljubljana, vz gorenjskim kolodvorom. 95

Venajem

Trgovino

s malim blagom, na Gorenjskem v industrijskem in letovinskem kraju, kjer vsak mesec prodam za gotov denar šca 100.000 Din ter velike mesečne knjige, takoj odšam v najem strokovnjaku radi preobilo drugega posla. Potreben kapljak 60.000 Din, drugi pogoj garanciji ali dogovoru. Vsa zaloga znaša 130.000 Din. Ponudbe na oglašni oddelku «Jutra» pod sifro «I. K.». 22398

Šivalni stroj

dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22505

Otroški voziček

dobro ohranjen — ugodno prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22507

Moško kolo

rabljeno, prodam za 750 Din Naslov v oglašnem oddelku «Jutra». 22474

Nov kino-aparat

najboljše vrste, s električno izžiljo, za potovanje in stalen kino, za cca 18 predstavi filmov, lepih dram in kaiserjev po o e ni prodam. Kompletna kinopropna na ogled in nadaljnjo popajanja in pripravnosti v trgovini Rojnik, Poljska — Sav. dolina. 22527

Pozor mlinarji!

Popolnoma nov valjni mlin na prometnem kraju dam v najem ali po dogovoru na polovni zaslužek. Ponudbe pod «Mlinarji» na oglašni oddelku «Jutra». 22408

Delikates. trgovino

ali kaj silnega vrazem v najem ali kupim. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Delikates». 22538

Kje Vas išče v Ljubljani sreča ?

Le pri tvrdki «Doktor», ki Vas bo ostrčil in vam kot desetemu kupcu podarila 1 par čevljev po lastni izbiri. Torej srečni bregajlac! Ne zamudite ugodne prilike, ker se bo prodajalo od «Doktor» Ivana Čarman, Ljubljana, Prešernova ulica 9, na tržišču.

Službe išče

Zastopstva

sprejemam za Maribor in okolico. — Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Zastopstva». 22331

Plačilna natakarica

poštena in pridna, z daljšo izkušnjo, išče službo izven Ljubljane. Naslov v oglašni oddelku «Jutra». 22535

Skladiščnik

mlajša meš s dobrimi sprilevali, išče kakršnokoli primerno službo. Gre tudi na delo. Ponudbe na oglašni oddelku «Jutra» pod sifro «Pojtenost 29». 22329

Službo gospodinje

išče mlada, 27 let stara, lepa žena, ki je dobra kuharica in vartna gospodinja, pri samostojnem gozdu. — Reflektira le na boljše mesto. Gre kamorkoli v Sloveniji. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Poštena in pridna». 22534

Prodajalka

zanesljiva, mešana stroke, išče službo za tako v mestu ali na delu. Naslov v oglašnem oddelku «Jutra». 22330

Prikojevalec

(Zasebnik) Slovenec, prvovrsten, več prikojevalja vrsta vrst moškega perila in ovratnikov, z inženersko prakso, želi službo. Cenjene ponudbe na oglašni oddelku «Jutra» pod sifro «Perilo». 22510

V lesni stroki

popolnoma izvršen gospod žel samostojna, službo posredovalca ali kaj primernejša pri kakem tovarnem podjetju. Ponudbe pod sifro «Lesni strokarji» na oglašni oddelku «Jutra». 22454

Godbenike

na pihal, dobro izveščane sprejemem takoj k dobri kapeli. Instrumenti na razpolago. Več pove g. Leksak, Cankarjeva ulica 5, St. denci pri Mariboru. 22328

Gospodično

veščo slovenskega in nemškega jezika ter strojevalja sprejemam. Natančne ponudbe na oglašni oddelku «Jutra» pod «Ršana 9». 22509

Kontoristinjo

sprejemam. Ponudbe na oglašni oddelku «Jutra» pod sifro «Aglas 519». 22513

Učenca

poštenih staršev, ki je dovršil vsaj dvoran. meščansko šolo, sprejemam v trgovino s mešanim blagom. — Alojzij Hotko, Zastembek. 21911

Delavko

urno in pošteno, veščo silvanja vred na stroji, takoj sprejemam. Mirko Mikar, Ljubljana, Slovškova ulica 11. 22520

Knjigovodnjo

obneme korespondenčno, s znanjem srbohrv., nemščine in italijanšine, sprejemam. Iznaj trdka. — Prednost imajo samo pridne in zanesljive. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22478

Odvetniškega uradnika ali uradnico

s prakso, znanjem strojevalja in event. stenografije, sprejemam dr. Nikolaj Pinler, odvjetnik v Murski Soboti. 22483

Pisalne stroje

skoraj nove, malo rabljene, dobro ohranjene, naprodaj na šv. Petra cesti št. 41. 22468

Pisalna miza

145 cm dolga, s nastavkom, še popolnoma nova in elegantna, naprodaj za 1200 Din. Cadež & Brez, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35. 22473

Razno:

parni stroj: 45 HP, cirkularno kolo, parni kotel — ležalo, za nizki pritisk — stroj za likanje perila, biljard mamka «Sofert», več navadnih mis in stolov, ter garnitura (divan in preoblečni stoli) vse le rabljeno, ali vendar prav v dobrem stanju, poceni naprodaj v hotelu «Slona», Ljubljana. 22430-4

Otroški voziček

dobro ohranjen, poceni prodaj na Bregu št. 16/III. 22485

Veliko zofo

stara kredenco in silke poceni prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22385

Fotoaparat

18 x 18, prodam takoj po nizki ceni ali zamenujam za rabljeno moško kolo. Kdor hoče lepe fotografije delati, naj ne zamudi prilike. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22403

Srečke

II. razreda dobitke št. pri L. Pevalak, Zidovska ulica. 22508

Trgovino

tik šel, postaje v lojam kraju Slovenije, radi odpohtovanja takoj ugodno prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 21305

Rabljeno kredenco

kuhinjske omaro, omaro s predali, okroglo miza, petrolejske svetilke in razna drobnarija naprodaj na Gosposvetaki cesti št. 12/II. 22527

Hmelovk

prodaj 9-8000 in postavi do sime Jože Koltr, Valtraki vrh št. 3, p. Škofja Loka. 22520

Moško kolo

dobro ohranjeno, naprodaj pri g. Šuva, Zg. Šiška 68. 22497

Elektro-motor

trvdke «Klisa», poroben tudi za privznanje ljudi in pogon 8 HP, 220 Volt, 23,7 Amper, za enokomerni tok, zelo malo rabljen in v dobrem stanju, ugodno prodam Ivan Markelj, strojno marinarstvo, Otoče pri Bečnjah. 22455

Moško kolo

dobro ohranjeno, naprodaj na šv. Petra cesti št. 41. 22468

Pisalna miza

145 cm dolga, s nastavkom, še popolnoma nova in elegantna, naprodaj za 1200 Din. Cadež & Brez, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35. 22473

Razno:

parni stroj: 45 HP, cirkularno kolo, parni kotel — ležalo, za nizki pritisk — stroj za likanje perila, biljard mamka «Sofert», več navadnih mis in stolov, ter garnitura (divan in preoblečni stoli) vse le rabljeno, ali vendar prav v dobrem stanju, poceni naprodaj v hotelu «Slona», Ljubljana. 22430-4

Otroški voziček

dobro ohranjen, poceni prodaj na Bregu št. 16/III. 22485

Veliko zofo

stara kredenco in silke poceni prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22385

Fotoaparat

18 x 18, prodam takoj po nizki ceni ali zamenujam za rabljeno moško kolo. Kdor hoče lepe fotografije delati, naj ne zamudi prilike. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22403

Srečke

II. razreda dobitke št. pri L. Pevalak, Zidovska ulica. 22508

Trgovino

tik šel, postaje v lojam kraju Slovenije, radi odpohtovanja takoj ugodno prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 21305

Rabljeno kredenco

kuhinjske omaro, omaro s predali, okroglo miza, petrolejske svetilke in razna drobnarija naprodaj na Gosposvetaki cesti št. 12/II. 22527

Hmelovk

prodaj 9-8000 in postavi do sime Jože Koltr, Valtraki vrh št. 3, p. Škofja Loka. 22520

Moško kolo

dobro ohranjeno, naprodaj pri g. Šuva, Zg. Šiška 68. 22497

Elektro-motor

trvdke «Klisa», poroben tudi za privznanje ljudi in pogon 8 HP, 220 Volt, 23,7 Amper, za enokomerni tok, zelo malo rabljen in v dobrem stanju, ugodno prodam Ivan Markelj, strojno marinarstvo, Otoče pri Bečnjah. 22455

Moško kolo

dobro ohranjeno, naprodaj na šv. Petra cesti št. 41. 22468

Pisalna miza

145 cm dolga, s nastavkom, še popolnoma nova in elegantna, naprodaj za 1200 Din. Cadež & Brez, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35. 22473

Razno:

parni stroj: 45 HP, cirkularno kolo, parni kotel — ležalo, za nizki pritisk — stroj za likanje perila, biljard mamka «Sofert», več navadnih mis in stolov, ter garnitura (divan in preoblečni stoli) vse le rabljeno, ali vendar prav v dobrem stanju, poceni naprodaj v hotelu «Slona», Ljubljana. 22430-4

Otroški voziček

dobro ohranjen, poceni prodaj na Bregu št. 16/III. 22485

Veliko zofo

stara kredenco in silke poceni prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22385

Fotoaparat

18 x 18, prodam takoj po nizki ceni ali zamenujam za rabljeno moško kolo. Kdor hoče lepe fotografije delati, naj ne zamudi prilike. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22403

Srečke

II. razreda dobitke št. pri L. Pevalak, Zidovska ulica. 22508

Trgovino

tik šel, postaje v lojam kraju Slovenije, radi odpohtovanja takoj ugodno prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 21305

Rabljeno kredenco

kuhinjske omaro, omaro s predali, okroglo miza, petrolejske svetilke in razna drobnarija naprodaj na Gosposvetaki cesti št. 12/II. 22527

Hmelovk

prodaj 9-8000 in postavi do sime Jože Koltr, Valtraki vrh št. 3, p. Škofja Loka. 22520

Moško kolo

dobro ohranjeno, naprodaj pri g. Šuva, Zg. Šiška 68. 22497

Elektro-motor

trvdke «Klisa», poroben tudi za privznanje ljudi in pogon 8 HP, 220 Volt, 23,7 Amper, za enokomerni tok, zelo malo rabljen in v dobrem stanju, ugodno prodam Ivan Markelj, strojno marinarstvo, Otoče pri Bečnjah. 22455

Moško kolo

dobro ohranjeno, naprodaj na šv. Petra cesti št. 41. 22468

Pisalna miza

145 cm dolga, s nastavkom, še popolnoma nova in elegantna, naprodaj za 1200 Din. Cadež & Brez, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35. 22473

Razno:

parni stroj: 45 HP, cirkularno kolo, parni kotel — ležalo, za nizki pritisk — stroj za likanje perila, biljard mamka «Sofert», več navadnih mis in stolov, ter garnitura (divan in preoblečni stoli) vse le rabljeno, ali vendar prav v dobrem stanju, poceni naprodaj v hotelu «Slona», Ljubljana. 22430-4

Otroški voziček

dobro ohranjen, poceni prodaj na Bregu št. 16/III. 22485

Veliko zofo

stara kredenco in silke poceni prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22385

Fotoaparat

18 x 18, prodam takoj po nizki ceni ali zamenujam za rabljeno moško kolo. Kdor hoče lepe fotografije delati, naj ne zamudi prilike. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22403

Srečke

II. razreda dobitke št. pri L. Pevalak, Zidovska ulica. 22508

Trgovino

tik šel, postaje v lojam kraju Slovenije, radi odpohtovanja takoj ugodno prodam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 21305

Rabljeno kredenco

kuhinjske omaro, omaro s predali, okroglo miza, petrolejske svetilke in razna drobnarija naprodaj na Gosposvetaki cesti št. 12/II. 22527

Hmelovk

prodaj 9-8000 in postavi do sime Jože Koltr, Valtraki vrh št. 3, p. Škofja Loka. 22520

Moško kolo

dobro ohranjeno, naprodaj pri g. Šuva, Zg. Šiška 68. 22497

Elektro-motor

trvdke «Klisa», poroben tudi za privznanje ljudi in pogon 8 HP, 220 Volt, 23,7 Amper, za enokomerni tok, zelo malo rabljen in v dobrem stanju, ugodno prodam Ivan Markelj, strojno marinarstvo, Otoče pri Bečnjah. 22455

Dve gosposdičnj

2 gosposdi ali mlad zakonik par sprejemem takoj na hrano in stanovanje v sredini mesta. Cena mizka. — Naslov v oglašnem oddelku «Jutra». 22498

Sobico

(kabinet) skromna, s posebnim vhomom liše solidno udelež v centru za 1. september. Ponudbe s navodbo cene na oglašni oddelku «Jutra» pod «Skromna». 22465

«Odiseos» — Dol

Dvigajte pismo. 22516

Ženitve

Mlad trgovec

ki delati želi znanja s gospodično od 20-25 let, za takojšnjo ženitvo, katera bi imela veselje do trgovine, najraje trg. izobraženo, s nekaj premoženja itd. Vdova zelo iskrljive. Samo resne ponudbe s sliko na oglašni oddelku «Jutra» pod «Dobro srce». 22522

Mlado gosposdično

ki kljub primerni izobražbi in premoženju nima poznanstva, da najde sebi udane ga in stariem polnoletna žena, proim, naj se za ugodno oglašni pod sifro «Mlad gosposdično» v letih razmerah» na oglašni oddelku «Jutra». 22486

2 boljša gosposda

zobita znanja s gospodično na od 17-21 let. Resne ponudbe s sliko pod sifro «Mlajšček in polobček» na oglašni oddelku «Jutra». 22498

Veliko sobo

lepo opremljeno, takoj oddam 1 ali 2 osebam na Mišterci cesti št. 28/1, levo 22524

Opremljeno sobico

ali kabinet, s elektr. rasvetiljavo in posebnim vhomom 250 s 16 avgustom državni uradnik. Naslov v oglašnem oddelku «Jutra». 22511

Opremljeno sobo

s posebnim vhomom takoj oddam. Naslov pove oglašni oddelku «Jutra». 22536

Veliko sobo

lepo opremljeno, takoj oddam 1 ali 2 osebam na Mišterci cesti št. 28/1, levo 22524

LOKAL skladišče želim.

Priljubljen za pisarno in precej obširno skladišče. Ponudba pod «V mostu» na «Jutro».

Lipski velesejem

OD 28. AVGUSTA DO 3. SEPTEMBRA 1927.

je najugodnejši kupijski trg in največji velesejem v Evropi. Zastopanih je nad 1600 blagovnih skupin vseh strok, ter nad 10.000 razstavljalcev. Značne vozne cene, brez plačil vizum. Poljsnina daje: častno zastopstvo: STEGU, Ljubljana, Gledališka ulica 8, telefon 2925.

Elektromonterja

dobro izveščanega 8907

sprejemem za urejevanje telefonske mreže.

Ponudbe s priloženimi prepisi spričeval in zahtevki plače pošljite na «Slaveks», d. d., Pakrao.

KAJ ČAKA DRŽAVO?

V KATERI PRIDE KLERIKALIZEM DO MOČI?

ODGOVOR NA TO VPRAŠANJE VAM DA 16. ZVEZEK KNJIZNICE «JUTRO».

MICHEL ZEVACO

„PAPEŽINJA FAVSTA“

ZGODOVINSKI ROMAN, 427 STRANI, BROŠIRAN IZVOD 45 DIN, VEZAN 55 DIN.

NAJZANIMIVEJŠA, NAJPRETRESLJIVEJŠA, NAJPOUČNEJŠA KNJIGA, KI JO MORATE ČITATI!

NOGAVICE

TRAJE DO 10 let

z znanjemo in zigo

ALS

„KLJUČ“

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

J. O. Curwood:

28

Preganjana žena

Roman.

Aldous je tiho zažvižgal in vzel klobuk z glave. Pogrebel si je z roko po plavah, s sivino pretkanih laseh, pokrnil se spet in potegnil iz žepa dve smotki. Mac Donald je vzel eno. Aldousove oči so se iskriale; na ustnicah mu je igral nasmeš.

»Kaj pravite, Donald? Umoriti so naju hoteli?«
 »Hoteli so poizkusiti,« je popravil stari lovec, čudno se hihitaje v svojo pošastno brado. »Poizkusiti so hoteli, Johnny. Zato sem vas posvaril, da ne bi šli v kolibo. Nisem se vas nadejal preje nego čez teden dni. Jutri sem bil namenjen v Miette. Ko pa sem s te skale razgledoval okolico z daljnogledom, sem videl Quada, kako se je davi pripeljal na drezini. Dvakrat sem ga zalotil, da je govoril z Rannom. Tudi Blacktona sem videl, kako je izginil v gozd. Skrbelo me je zastran vas in radoveden sem bil, kakšne bodo vaše novice. Zato sem prežal nanj ob poti — mislim, da je bilo v vašo srečo. Joeja nisem pričakal. Cele ure sem ga iskal z daljnogledom, pa ga nisem mogel najti. Ali je odšel, ali pa ga ima Culver Rann kje skritega.«

Cez nekaj trenutkov se je Aldous molče ozrl na tovariša.
 »Ali ste o vsem tem res uverjeni, Donald?« je dejal. »Imate li zanesljiv dokaz, da je postal Joe izdajalec?«

»Na sumu sem ga imel, že preden sva se vrnila s severa,« je počasi odvrnil Mac Donald. »Noč in dan sem ga opazoval. Bal sem se, da ne bi vzel motike in se ne bi sam vrnil tja. In potlej sem ga zalotil s Culver Rannom. Bilo je prepozno! Slišal sem ga, ko je odhajal iz kočice, in sem šel za njim. Stopil je v Rannovo hišo — in Rann ga je pričakoval. Trikrat sem ga sledil tik do Culver Rannovega praga. Zdal sem vedel, kaj se je zgodilo, a moj namen je bil, da bi ga zvalil nazaj v gore na lov in bi ga ubil pri tisti priliki. Toda bilo je že prepozno. Treščilo je vame skozi okno, nato pa je izginil. In — Culver Rann si je nabavil čredo tovrstne živine! Dvajset konj in živil za tri mesece!«

»Vraga! In najimi tovrstni konji? Ali so pripravljene?«
 »Do poslednje škatle s fižolom!«
 »In vaš načrt, Donald?«

Oči starega gorca so vzplamenele, ko je pristopil k Aldousu.
 »Ostavite nočoj Tête Jaune!« je rekel s tihim, sičečim glasom, ki je trepetal od razburjenja. »Odpravite se pred razsvitom! Krenite s svojimi konji v gore — kar moči globoko v gore — in čakajte!«

»Čakam naj?«
 »Da — čakajte. Ko pridejo za nami — udariva!«
 Zdajci pa je izpregovoril John Aldous:

»Če bi bilo to pred dvema dnevoma, bi rekel da. Nočoj pa je nemoogoče.«

Prsti, ki so mu stiskali roko, so se razklenili. Donaldova ramena so se komaj vidno upognila. Pogled njegovih oči je postal razočaran, toliko da ne obupan. Tisti mah, ko je opazil to izpremembo, je Aldous krepko stisnil starčovo roko.

»To ne pomeni, da ne udariva,« je rekel živahno. »Samo načrta, ki sva ju napravila vsak zase, se razlikujeta. Sedite, Donald. Nekaj se mi je pripetilo. Dajte, da vam povem.«

Sedla sta nekoliko v stran od ognja in Aldous je jel pripovedovati Mac Donaldu o Jani.

Začel je od kraja, od trenutka, ko jo je prvič zagledal na pragu Quadovega šotora. Ničesar ni zamočkal. Povedal je, kako je stopila v njegovo življenje in kako se je trdno namenil prepričati, da bi izginila iz njega. Pripovedoval je o njenih strahovih, njenih nadejih, o tajinstvenosti njenega prihoda v Tête Jaune in o tem, kakšno pot je ubral Quade, da bi pogubil ženo, ki jo on ljubi. Opisal jo je, kako je davi stala v solncu, podobna zorni boginji; ko je prišel do tod se je sklonil bliže in je tiho dodal:

»In ko sem jo videl tako, Donald, z lasmi usipajočimi se okoli nje, mi je prišlo na um, kar ste pripovedovali o tisti drugi ženi — o njej, ki je živela pred davnimi, davnimi leti — kako ste vi, Donald, zrl nanjo v solncu in se radovali tega, da je vaša. Njen duh je bil zmerom z vami. Pripovedovali ste mi, kako ste pred kakimi petdesetimi leti prišli za njo v te gore. Vidite, ta ženska pomeni zame isto. Če bi nočoj umrla, bi prav tako ostal njen duh in bi živel z menoj. Vem, Donald, da me razumete. Ne morem nočoj v gore. Bog ve, da ne morem — zdaj ne. A vi —«

Mac Donald je vstal. Obrnil se je z licem proti temni steni lesov. Aldous je opazil — vsaj zdelo se mu je — kako so njegova silna, upognjena ramena mahoma vzdrgetala.

»A jaz,« je počasi rekel Mac Donald, »a jaz vam pripravim konje, še preden se zasvita dan. Tisti drugi boj dobojujete — drugič.«

Odpri oči!

Za izdane reklamne bankovce, plača moja blagajna vsakemu prinesitelju takega reklamnega bankovca pri nakupu letnega blaga za dinarjev 100—, v gotovini 10 dinarjev.

Veletrgovina
TRGOVSKI DOM, MARIBOR
 lastnik I. Pregrad.

Prihodnja reklama bode zopet senzacionalna.

POZOR!

Samo do 15. avgusta

POZOR!

15% popusta

Manufakturna trgovina **JOSIP ŠLIBAR**, Ljubljana, Stari trg šte. 21 (poleg Zalaznika).

S'ev. 20.611-27. Ref. IX

8375

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo **tesarskih del**

za napravo 3-nadstropnega poslopja za Delavsko zbornico na vogalu Miklošičeve ceste in Copove ulice v Ljubljani.

Ofertalni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu Šolski drevored št. 2/II.

Ponudbe je vložiti v imenovanem uradu do dne 5. avgusta 1927 do 11. ure dop

Mestni magistrat ljubljanski,
 dne 30. julija 1927.

Prodamo večjo množino **makulturnega papirja**
 kilogram 4— Din.
 Več se izve v upravi „JUTRA“.

Zahvala.

Vsem, ki so mi ob bridki izgubi mojega nadvse ljubljene soproga, gospoda

Cirila D. Dragičevića
 konjeničkega kapetana I. razr.

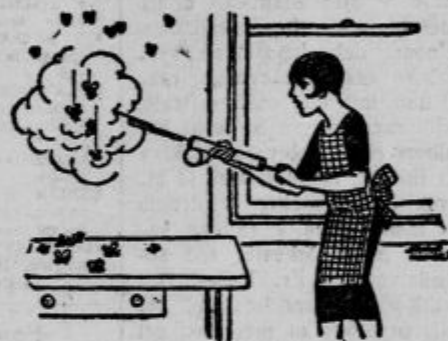
kakorkoli izrazili svoje sočutje in vsem ki so dragega pokojnika spremenili na njegovi zadnji poti, se tem potom najtoplejše zahvalim.

V Slov. Bistrici, dne 30. julija 1927.

Irma Dragičević

8805

in vs. žalujoči ostali.

MUHE — FLIT — CEPAJO!

MUHE valijo na nesnagi, žive od nesnage in prinašajo nesnago v Vaše stanovanje.

Poškropite s **FLIT-om** Vašo obleko. **FLIT** ubija mole, ki razjedajo obleke. Mnogi poskusi su pokazali da **FLIT** ne škodi niti najnežnejšim fabrikatom.

FLIT-razprševanje očisti Vašo hišo v nekoliko minutah od muh in moskitov ki nosijo bolezni. **FLIT** je čist in se sigurno in lako vptreblja.

Znanstveno preizkušeno sredstvo za pobijanje insektov

Uničite vse hišne insekte

FLIT je rezultat izčrpnih raziskovanj strokovnih učenjakov in kemikov. On človeku kemiku zdravju nikakor ne škoduje. **FLIT** je zavzel mesto starih metod, ker uničuje vse insekte in sicer zelo hitro.

FLIT-razprševanje uničuje stenice, ščurke in mravlje. On prodre v odprtine in razpoke kjer se mrčes skriva in redi, in uničuje insekte i njihova jajca.

Kupite se danes en zavoj **FLIT-a** in prskalico. Dobiva se povsod.

Prodaje v Jugoslaviji jedino:
Standard Oil Company of Jugoslavia

Ne samo najcenejše — ampak tudi najboljše barve, lake, firnež, steklarski klej, čopčice ter vse potrebščine za slikarje, plekarje i. dr. v te siroke spadajoče predmete dobite v staroznani trgovini na Miklošičevi cesti, nasproti frančiškanske cerkve

Ivan Jančar.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Zahvala.

Globoko pretreseni in ožaloščeni vsled hitre smrti našega nepozabnega

g. Ivana Pleskoviča

se čutimo dolžne zahvaliti vsem prijateljem in znancom, ki so pokojnika tolažili v njegovi težki boleznini in mu zkazali poslednjo čast. Posebno se zahvaljujemo g. K. Zverjevi za njeno nedosežno požrtvovalnost gg. zdravnikom v Trbovljah in Mokronogu častiti duhovščini, g. rudn. ravnatelju Ing. Juliju Pauertju in rudniškim nameščencem, ravnoteju Sent. Janžkeza premočnega g. Ing. Cervinku, darovalcem venčev, govorilnikom za ganjive nagrobne govore, Društvu rudniških nameščencev, bračom Sokolom iz Trbovelj, Zagorja in Hrasnika pevskega društvu „Zvon“ in delavski godbi za g. njihove žalostinke, lastniku pogrebne zavođa g. Finžgarju in vsem, ki so nam ustmeno ali pisмено izrazili svoje sožalje.

Trbovlje v juliju 1927.

Obitelj Pleskovič in sorodniki

Mestni pogrebni zavod.

V neizmerni žalosti sporočamo, da nas je ostavil za vedno naš srčkani sinček

Poldek

in se preselil danes, dne 1. avgusta t. l. med nebeške krilatce.

Ljubljenega sinkota pokopljemo v torek, dne 2. avgusta t. l. ob pol 6. uri popoldne in ga prepeljemo iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana - Jesenice, dne 1. avgusta 1927.

Leopold in Minka Arzenšek,
 žalujoči stariši.

Zastopnike

proti visoki proviziji sprejme za celo Slovenijo „ANKER“, splošna zavarovalna družba, Ljubljana, Kralja Petra trg šte. 8

SALON KLOBUKOV
 Ivan Bartušek (Zagreb)
 se je preselil
 v **ILICU** broj 7.

Najboljši in najekonomičnejši **elektromotorji**

iz znanih čeških tvornic

Škodovih zavodov v Plzinju

se nahajajo v velikosti 1/2 do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani.

Obrnite se na

Civ. inž. **M. A. Stebi,** Ljubljana,
 Lenburgova ul. 7 telefon šte. 296.